

NOVI TADNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO,
SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

V mednarodnem letu otroka smo krenili po sledi stare reportaže izpred dveh let. Tedaj smo pisali o otroškem varstvu izven vzgojnovarstvenih ustanov. Danes je novinarka Zdenka Stoparjeva napisala novo reportažo na staro temo in dala naslov: **Letos: nezakonita nuja.** Komentar je odveč.

Tokrat smo obiskali krajevno skupnost Štore in spoznali kraj, ki je na robu mesta in v bistvu tudi njegov sestavni del. Nemalo problemov je zaradi tega, toda v Štorah krajanji vedo kaj delajo, zato tudi uspehi ne izostanejo.

V Rogatcu so odprli novo osnovno šolo, v Vojniku vrtec, v žalski občini se pripravljajo na nov samoprispevek, vsi pa se pripravljamo na volilne konference ZK in na novo srednjeročno obdobje. Odlična priložnost za odkrite besede. Mi v uredništvu pa se še posebno pripravljamo na bolj novo zasnovo našega tednika v upanju, da bomo tudi mi v začetku novembra lahko prišli na dan z odkrito besedo. O informiranju na območju in vlogi tednika in Radia. Nekateri jo namreč podcenjujejo in na pamet izrekajo ocene v imenu... koga že?
Na svidenje čez sedem dni!

DRAGO MEDVED

SREČA Z NAPAKO NA ROBU MESTA - LETOS: NEZAKONITA NUJA

SVEČANOST ZA KONJIŠKI PRAZNIK

je bila v novih poslovnih in prodajnih prostorih Kmetijske zadruge ob Oplotniški cesti v Slovenskih Konjicah. Poleg delegatov občinske skupščine, samoupravnih interesnih skupnosti in družbeno-političnih organizacij občine Slovenske Konjice in delegacij pobratene občine Kosjerić v SR Srbiji in ostalih iz celjskega območja, so se med gosti svečane seje udeležili tudi generalmajor Branko Jerkič, sekretar republiške konference SZDL Miloš Prosenec, izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Emil Roje in sekretar Medobčinskega sveta ZKS Janez Zahrastnik.

Kulturni program je izvirno prepletal svečano sejo, ki jo je vodil predsednik Občinske konference SZDL Filip Beškovič, v njem pa so sodelovali Koroški akademski oktet, pihalni orkester iz Slovenskih Konjic in z recitalom ter kot povezovalce programa Jože Logar, dramski igralec in član Radia Glas Ljubljane.

Slavnostni govornik je bil predsednik skupščine občine Slovenske Konjice Franc Ban. S svečane seje so poslali pozdravno brzojavko predsedniku Titu, podelili najvišja priznanja in plakete ter nagrade -12. OKTOBER- in nagrade Inovator 1979.

MITJA UMNİK

SLOVENSKE KONJICE

DOBRO VEDO, KAJ DELAJO

Konjiška občina stopila v družbo razvitih

Ni bilo malo dvomljivcev, ki so na začetku tekočega srednjeročnega plana razvoja konjiške občine zmajevali z glavami, češ da so načrti gospodarskega in družbenega razvoja preveč pogumno zastavljeni in na splošno preveč napeti. Toda rezultati konjiških občanov in delovnih ljudi so kot na dlani: na marsikaterih področjih so že lani dosegli in celo presegli načrtovane naloge.

Tako so načrtovano rast družbenega proizvoda za 10 odstotkov po letni stopnji dvignili na 15,8 odstotkov, ob koncu lanskega leta; v prihodnje računajo, da ne bo padla pod 13 odstotkov. Hitrejša od načrtovane je rast industrijske proizvodnje - namesto načrtovanih devet do deset odstotkov jo v občini Slovenske Konjice prese-

gajo za tri odstotke, pri čemer računajo, da bi bila letna stopnja rasti lahko okrog 11 odstotkov. Konjiško gospodarstvo v celoti je izredno dober izvoznik, saj v celoti izkazuje pozitivno izvozno-uvozno bilanco in ne kaže, da bodo na tem področju pustili v prihodnje, saj izvoz povečujejo letno za 30, namesto načrtovanih 25 odstotkov. Res je, da so pri tem tudi presegli stopnjo zaposlenosti.

Predvsem kaže poudariti konjiške uspehe pri naložbenih vlaganjih, saj so praktično leto dni pred rokom uredničili 5-letne načrte; v gospodarstvu so »naložili« največ, kar 1,8 milijarde dinarjev! Pri tem priznavajo, da z nekaterimi naložbami kasnijo; v sedanjih, še bolj pa v prihodnjih pogojih gospodarjenja, se bodo na naložbe-

nem področju morali močnejše spoprijeti z vprašanji dohodkovnih odnosov in povezovanja v sistem sovlaganja.

Dokaj bleščečo sliko družbenega in gospodarskega razvoja konjiške občine kvirajo tudi problemi, kot so: slaba kadrovska struktura zaposlenih, še premajhna rast produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja, bele lise nerazvitih predelov v občini, zaostajanje terciarnih dejavnosti in še kaj, pa tudi pri ubiranju korakov na poti bolj celostnega pohorskega turizma so šele na začetku.

Toda dosedanji rezultati so preveč trdni, da Konjičanom ne bi tudi v prihodnje verjeli nadaljnega gospodarskega in družbenega razvoja občine!

MITJA UMNİK

OBMOČJE

VSO PODPORO GOLTEM

Nujna je regijska pomoč in sodelovanje

Tako, kot pred leti, ko je tudi celjski Izletnik iskal širšo družbeno pomoč za normalno delo in nadaljnjo izgradnjo rekreacijsko-turističnega centra Golte, je svet občin celjskega območja tudi zdaj podprl prizadevanja kolektiva velenjske Rdeče dvorane in opozoril, da je center potreben za celotno območje in da je zatorej za njegovo sanacijo in nadaljnji razvoj zainteresirana regija kot celota.

Toda sklepi in stališča zadnje seje sveta občin celjskega območja gredo še naprej. Priporočili so namreč, da naj bi čimprej ustanovili posebno strokovno ekipo, ki bo vodila akcijo za sanacijo in nadaljnjo izgradnjo Golt. In ne samo to - to strokovno telo naj bi proučilo in usmerilo delo za razvoj turizma v Gornji Savinjski dolini

sploh, kajti Golte so del turističnega dogajanja v mozirski občini in jih zatorej ni moč obravnavati ločeno od zaledja.

Tudi svet občin celjske regije se je zavzel, da je treba Golte čimprej usposobiti za nadaljnje delo, vrh tega pa svetoval, da naj Rdeča dvorana samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za nadaljnjo izgradnjo Golt z obrazložitvijo in seveda s konkretnim programom razvoja Golt posreduje vsem organizacijam združenega dela v celjski regiji. Akcijo za podpisovanje sporazuma pa naj spremljajo in podpirajo zlasti vsi občinski in medobčinski sindikalni svet.

Umestno je bilo tudi priporočilo, da naj predsednika Izvršnih svetov velenjske in mozirske občinske skupščine po potrebi skličejo razgo-

vore s predsedniki izvršnih svetov drugih občin na celjskem območju.

Akcija za sanacijo in nadaljnjo izgradnjo Golt je torej stekla. Akcija je dobila tudi družbeno podporo. Toda, to ni dovolj. Izkušnje kažejo, da jo morajo zdaj sprejeti in se zanjo ogreti delovni kolektivi, ki naj za njeno uredničev namenijo preko samoupravnega sporazuma tudi določena sredstva. To pa tudi pomeni, da morajo nosilci pomembne regijske zamisli posredovati združnemu delu konkretni program nadaljnega razvoja Golt. Program, ki bo časovno in finančno opredeljen.

Prav gotovo imajo v tej pobudi posebno mesto tudi lastniki, oziroma upravljalci dependans na Golteh.

MILAN BOŽIČ

NAGRADA SKOJ ZA ROKA KOPITARJA

V Zagrebu je bila osrednja proslava ob 60-letnici ustanovitve SKOJ, kjer so med drugim tudi podelili tradicionalne nagrade »Sedem sekretarjev SKOJ« tistim mladim ustvarjalcem, ki so že veliko pomembnega dosegli na različnih področjih. Tako je za izvrstne dosežke na športnem področju dobil priznanje tudi Rok Kopitar, član AD Klavivar, državni rekorder na 400 m ovire (49,55), reprezentant, zmagovalec MIS, kandidat za OI v Moskvi, redni študent. Čestitamo!

T. VRABL

ŠE BOLJ DEMOKRATIČNO

Tik pred splošno javno razpravo o nadaljnji demokratizaciji političnega dela v naši družbi, je predsedstvo SZDL v Celju sklenilo, da bodo odslej tudi drugače vodili seje predsedstva. V duhu predloga predsednika Tita o kolektivnem vodstvu. Odslej ne bo vodil seje predsedstva le predsednik, ampak tudi oba podpredsednika, sekretar in člani predsedstva. Tako je že ponedeljkovo sejo vodil podpredsednik Drago Stokavnik.

PREDAVANJE O STEKLINI

Medobčinsko društvo veterinarjev in veterinarskih tehnikov v Celju pripravlja zanimivo in poučno predavanje o steklini. 22. oktobra bo ob petih popoldne predaval dr. Zoran Železnik. Predavanje bo dopolnilo predvajanje strokovnega filma. Predavanja, ki bo v dvorani Narodnega doma v Celju, naj bi se udeležili vsi, ki jih zanima ta tematika, predvsem pa lovci, gozdarji, člani šolskih bioloških krožkov, lastniki psov, mačk in drugih domačih živali. Gre namreč zato, da je okoli stekline ob primernem ravnanju, nepotrebno dvigovati preplah, seveda pa bolezn, ki že obkroža Celje, ne gre podcenjevati.

V ponedeljek zvečer so se iz kruševske občine vrnili člani moškega pevskega zbora iz Trnave ter ansambla Veseli hmeljarji. V občini Kruševac so se namreč mudili ob njihovem občinskem prazniku ter tam pripravili kulturni program, v katerem je sodeloval tudi znani beograjski igralec Rale Damljanović.

SAVINJČANI V KRUŠEVCU

Njihovemu izvajanju na prostem je prisostvovala tako rekoč vsa vas. Vmes pa srbska gostoljubnost, o kateri je bilo izrečeno toliko lepih besed. Največje priznanje pa so prav gotovo dobili pevci iz Trnave, ki jih vodi Jože Skorjanc.

Kulturna skupnost iz Kruševca jih je namreč povabila, da sodelujejo pri snemanju gramofonske plošče s pesmi iz Pomoravja. Trnavčani bodo posneli pesem Oj, Moravo.

Reportažo z obiska v bratski Srbiji bomo objavili v prihodnji številki Novega tednika.

J.V.

VELEBLAGOVNICA

ŽALEC

Vse blago - za družino in dom, za gospodinjstvo, za šport in rekreacijo in izredne nakupovalne ugodnosti v eni hiši - to je v veleblagovnicah trgovskega podjetja NAMA Ljubljana.

VELEBLAGOVNICA

ŽALEC

MEP 80 V CELJU

NAŠA NOVA UVELJAVITEV

Pokrovitelj izvršni svet občine Celje

Celje bo prihodnje leto organizator doslej največje športne prireditve v našem mestu, in sicer mladinskega evropskega prvenstva v košarki, kjer bo sodelovalo dvanajst ekip. Prvenstvo bo od 20. do 30. avgusta in pomeni novo uveljavitev Celja kot pomembnega športnega mesta ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi v Evropi.

Pred dnevi se je že sestel na prvi seji organizacijski odbor, ki bo imel na skrbi, da v naslednjih desetih mesecih pripravi vse za nemoten potek tekmovanja. Organizacijski odbor vodi Branko Martič, sicer predsednik KK Libela Celje.

Kdaj se je porodila ideja, da bi Celje organiziralo mladinsko evropsko prvenstvo v košarki?

Branko Martič: »Pred letom dni smo se na Košarski zvezi Slovenije v Ljubljani pogovarjali o tem, da bi v naši republiki po svetovnem košarkarskem prvenstvu pred devetimi leti ponovno organizirali pomembnejšo tovrstno športno prireditev. Izbor ni bil velik in tako je odločitev padla na mladinsko evropsko prvenstvo, ki so ga zaupali nam. Sledili so številni pogovori na različnih ravneh, da smo ugotovili ali smo sposobni takšno prireditev izpeljati. Tako smo o tem informirali TKS pa ZTKO in politično koordinacijo, nazadnje pa še izvršni svet občine Celje, ki je tudi prevzel pokroviteljstvo nad tekmovanjem. S KZS smo natančno dogovorili naše obveznosti pri organizaciji, kajti stroški bodo veliki.«

Branko Martič: »Organizacija MEP 80 pomeni veliko priznanje Celju kot športnemu mestu z dobro razvito košarko, je pa tudi velika obveza, ki zahteva natančno delo, da bo organizacija resnično odlična. Predvsem pa mora biti MEP 80 tista 'njiva', kjer se bo še močnejše in kvalitetnejše razrasla košarka.«

Pripravljen že imate predračun. Kakšen je in kako boste zagotovili sredstva?

Branko Martič: »Predračun je milijon 600 tisoč din. Izvršni svet bo prispeval 100 tisoč din, nekaj podobnega tudi TKS in ZTKO. Mi moramo zagotoviti pokrovitelje (organizacije združenega dela) za štiri ekipe, pokroviteljstvo pa je 80 tisoč din. Velik delež in pokrovitelja za ostalih osem ekip mora zagotoviti KZS. Nekaj pričakujemo tudi od televizije, če bi prenašal vsej finalno tekmo.«

Kaj vse morate zagotoviti?

Branko Martič: »Prevoze vseh ekip iz letališč do Celja in nazaj ter bivanje za deset dni. Mladi košarkarji bodo stanovali v celjskih dijaških domovih, kar bo vso stvar pocenilo. Gostje, sodniki, delegati, novinarji, bodo stanovali v hotelih. Prav na tem področju se bo prihodnje leto marsikaj spremenilo na bolje, saj bosta obnovljena hotela Evropa in Celeia, zgrajena bo Turška mačka, hotel v Žalcu in na Dobrni, skratka kapacitet bo dovolj. Dvorano imamo, tako da s tem ne bo problemov. V razgovorih smo z Velenjem in Žalcem, če bi dve predtekmovalni skupini bili pri njih.«

Spremljajoče prireditve?

Branko Martič: »Ker gre za srečanje mladih košarkarjev, bomo pripravili tudi več kulturnih prireditev. Tuje reprezentance naj bi oddigrale več eksebicijskih srečanj izven Celja. Takrat naj bi bil v Celju tudi slovenski festival pionirske košarke. Želimo zanimirati vse mlade košarkarje Slovenije in tudi Jugoslavije, da bi takrat prišli v naše mesto, kajti ogled mladinskega evropskega prvenstva bo za njih najboljša praktična šola košarke.«

Na prvi seji organizacijskega odbora, ki ga vodi Branko Martič, so imenovali tudi komisije, ki bodo poskrbele za čimboljšo organizacijo. Imenovan je že tudi častni odbor, katerega predsednik je Milan Kučan, predsednik skupščine SR Slovenije, podpredsednik je Milan Potrč, podpredsednik slovenskih sindikatov in predsednik KZS ter sekretar ing. Jože Geršak, ravnatelj Tehniške šole v Celju. V reprezentanci Jugoslavije naj bi nastopila tudi Celjana Janžek in Medved.

TONE VRABL

hortikultura 80 celje

SKUPNO URJENJE NA BOČU

Že po ustaljenem programu dela pripravlja upravni organ za ljudsko obrambo skupščine občine Šmarje pri Jelšah za izvenšolsko kmečko in delavsko mladino šmarske in šentjurske občine pouk iz obrambe in zaščite v obliki taborjenja na Boču.

Tako so tudi letos pripravili taborjenje za dve izmeni. V prvi, ki je bila od 28. 8. do 8. 9. so taborili mladinci, v drugi izmeni od 11. 9. do 22. 9. pa mladinke. Program vzgoje je bil pester in je obsegal snov od seznanitve z oborožitvijo, praktično streljanje z vojaško puško, prvo pomoč, samopomoč in vzajemno pomoč, varnost in družbeno samozaščito ter še nekaj strokovnih tem iz vojaškega programa. Mladi so imeli na voljo ob vseh nalogah, ki jih zahteva izobraževalni program tudi dovolj časa za razvedrilo, šport in druge oblike dela, ki so bile v bistvu tudi sestavni del izobraževanja.

S.S.

ZDRAVKO TEKAVC

Zdravko Tekavc je bil med prvimi pobudniki za to, da bi Vrbje postalo samostojna krajevna skupnost. O tem se bodo krajanje odločali na referendumu 11. novembra. Zdravko pravi, da so bili v Vrbju doslej za marsikaj prikrajšani. Vrbje namreč sodijo k žalski krajevni

skupnosti. Ima pa že sam Zalec toliko problemov sam s seboj, da celo na različnih sestankih ni bilo dovolj časa za to, da bi beseda tekla tudi o problemih, načrtih in željah Vrbencev. Kraj je prav zaradi tega marsikaj zamudil. Zdravko Tekavc meni, da bo v Vrbju napredek kmalu viden. Tudi on je med tistimi, ki je v uspeh referendumu popolnoma prepričan. In to upravičeno, saj pozna ljudi v svojem kraju. Kako jih tudi ne bi?! Dve mandati dobi je bil odbor, potem predsednik vaškega odbora SZDL, delegat sveta KS Žalec ter član upravnega odbora Gasilskega društva v Vrbju. Sedaj je predsednik vrbenskih gasilcev ter delegat območne skupnosti PTT.

Vse to potrjuje, da žrtvuje ogromno časa za razvoj kraja. Ko sem ga poslušal, kako zagnano in s kakšno vnemo govori o Vrbju, mi je postalo popolnoma jasno, da ga mo-

OBRAZI

rajo imeti ljudje v njegovem kraju radi. Zdravko Tekavc je član režijskega odbora za adaptacijo dela združnega doma, kjer nameravajo pridobiti prostore za krajevno samoupravo, delovanje krajevnih družbenopolitičnih organizacij ter kulturne prireditve. Dom želijo v Vrbju preurediti v dom krajanov. Ob zagnanosti do dela, kakršna vlada v tej Savinjski vasi, to najbrž ne bo težko.

In še nekaj je treba zapisati ob koncu. Zdravko Tekavc je namreč ves predan gasilstvu. Domače gasilsko društvo dosega z njegovim vodstvom lepe uspehe. Po nekajletnem premoru, so začeli z načrtno vzgojo mladih gasilcev. Pionirji se pojavljajo na številnih tekmovanjih, kjer dosegajo lepe uspehe. To velja tudi za člane.

JANEZ VEDENIK

NOV COMETOV OBRAT V LOČAH

Za 70. jubilej loških opekarjev in za občinski praznik Slovenskih Konjic so prejšnji teden odprli v Ločah pri Poljčanah nov obrat za oplemenitenje armatur iz steklenih vlaken oziroma tkanine. Proizvodnja v novem obratu bo kmalu prekrila po vrednosti zgolj opekarstvo proizvodnjo v Cometovem tozdu Opekarna Loče, istočasno pa predstavlja pomembno pridobitev za loško območje in ljudi. V sami opekarni že prihodnje leto ne bo več sezonskih delavcev. Na svečanosti so imeli priložnostne govore Maks Brečko, sekretar občinskega komiteja konference ZKS, Mirko Beškovec, predsednik delavskega sveta delovne organizacije Comet in Franc Skerbinek, direktor Cometovega tozda Opekarna Loče, kulturni program pa so izvedli Loški oktet, dekliški zborček loške osnovne šole in ansambel Comet.

MITJA UMNIK

VOJNIK

MALČKI SO POD STREHO

Novi vrtec za osemdeset otrok

Ob koncu prejšnjega tedna je dobil Vojnik že tretji objekt iz solidarnostnega zadrževanja sredstev v občinskem merilu in seveda s pomočjo pristojne interesne skupnosti. Prizidku novi šoli in zdravstveni postaji se je zdaj, čeprav s precejšnjo zamudo, pridružil še nov otroški vrtec.

Zamudo pri začetku del je spremljala tudi občutna podražitev. Po programu, ki so ga delovni ljudje in občani celjske občine potrdili na referendumu za uvedbo drugega samoprispevka, bi morali ta objekt izročiti namenu že septembra lani, in to za ceno

šest milijonov dinarjev. Zaprletlo se je zlasti okoli lokacije, in tako je tudi zaradi zdajšnjih, kjer vrtec stoji, prišlo do novih del in tako do novih stroškov. Predvsem pri gradnji opornega zidu, ki je bil nujen zaradi drsenja zemlje in zaščite objekta. Zato ni naključje, če je skupnost otroškega varstva zapisala v poročilu za sejo svoje skupščine, da velja v tem primeru kritika strokovnim službam, ki načrtujejo in predlagajo tako lokacijo objektom, ki se gradijo z združenimi sredstvi delovnih ljudi.

Da, to je spoznanje in iz-

kušnja. Toda, zdaj je tu veselje, kajti novi vrtec, ki bo delal pod okriljem VVZ Toneke Čečeve, bo sprejel 56 predšolskih otrok in 24 dojenčkov. To pa pomeni novo varstvo za osemdeset otrok!

Za novo naložbo bo treba namesto šest odsteti okoli trinajst milijonov dinarjev. Ta razlika gre v znatni meri na račun neprimerne lokacije. Od tega skupnega zneska je občinski samoprispevek prispeval šest milijonov, preostali del pa skupnost otroškega varstva občine Celje iz združenih sredstev.

M. B.

KONFERENCA O OBVEŠČANJU

Do 25. novembra bodo v Celju pripravili problemsko konferenco o vprašanih obveščanja v občini. Tako so sklenili na zadnji seji sveta za informiranje pri občinski konferenci SZDL. Problemska konferenca naj bi dala odgovor na vprašanje, kako v vseh samoupravnih okoljih uveljavljamo obveščanje v delegatskem sistemu. V tem okviru naj bi na problemski konferenci pretehtali, kako je z obveščanjem v krajevnih skupnostih, kjer so zaživele sekcije za obveščanje. Dalje, kako je z obveščanjem v organizacijah združenega dela, z delegatskimi informacijami v okviru občinske skupščine in SIS in nenazadnje, kakšno je mesto in vloga sredstev javnega obveščanja.

S tem v zvezi so na svetu za informiranje opozorili na kopico odprtih vprašanj, ki izhajajo tako iz organizacijskih kot vsebinskih vprašanj v zvezi z obveščanjem. Tako se še vedno srečujemo z neusklajenimi informacijami, ki prihajajo o istih vprašanih iz različnih virov. Problem so še vedno delegatska gradiva, kjer kljub večletnemu ugotavljanju stanja še vedno nismo prišli do povzetkov. Problem so še kadri, pa vloga in nadaljnji razvoj INDOK centra itd.

Skratka, problemska konferenca o obveščanju naj bi dala dober pregled nad doseženim in jasna napotila za nadaljnje delo na tem pomembnem družbenem področju. Posebne delovne skupine že pripravljajo gradiva, ki bodo služila kot osnova za konferenco.

S. B.

SEMINAR ZK IN SINDIKATA

V ponedeljek in torek bo v dvorani hotela Prebold dvodnevni seminar, ki ga organizirajo Medobčinska sveta ZKS in Medobčinska sveta ZSS celjske in koroške regije. Na seminarju bodo udeleženci uvodoma spregovorili o aktivnosti družbenopolitičnih organizacij pri prizadevanjih za stabilizacijo gospodarstva in razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Delo pa bodo nadaljevali s pretresom aktualnih nalog Zveze sindikatov Slovenije.

DS

ESPERANTISTI TREH DEŽEL

Ob koncu prejšnjega tedna je bila v Gradcu tri-deželna konferenca esperantistov Italije, Jugoslavije in Avstrije, na kateri se je zbralo več kot dvesto udeležencev.

Po sprejemih, ki sta ju pripravila graški župan in deželni glavar za Štajersko, so esperantisti začeli delo v treh odborih: železničarji, učitelji in mladinci.

Tako kot na zasedanjih odborov, je tudi na sklepnem posvetovanju prišlo do veljave stališča, da je treba jezikovna vprašanja na svetu odpraviti, da naj vsi spoštujejo materinski jezik slehernega človeka. Drugi sporazumevni jezik pa naj bo nepristranski, ki je last vseh in nikogar.

V zaključne besede je posegla še mladinka iz Jugoslavije, ki je v zadnjih stvkih, kljub grenkim priokusom nekaterih avstrijskih esperantistov požela pohvalo in odobravanje vseh.

V prihodnjem letu bo razširjena tridržavna konferenca v Italiji.

MARTIN TOVORNİK

ŽALSKI SAMOPRISPEVEK

ENAJSTI NOVEMBER - DA!

Kdo bo, oziroma ne bo plačeval samoprispevka?

Delegati vseh treh zborov žalske občinske skupščine so na seji, ki je bila prejšnji teden, sprejeli predlog programa vlaganj v objekte družbenih dejavnosti in komunalno izgradnjo za obdobje 1980-1985. Strinjali so se s tem, da bo referendum 11. novembra od 7. do 19. ure. Enajstega novembra bodo tako delovni ljudje in občani žalske občine znova potrjevali svojo solidarnost in odločali o svojem napredku.

Skupna predračunska vrednost objektov bo po cenah za letošnje leto znašala 738.460.000 dinarjev. Od tega bodo 156.300.000 dinarjev zbrali iz samoprispevka občanov, 214.860.000 dinarjev iz sredstev samoupravnih interesnih skupnosti, 161.500.000 iz sredstev samoupravnega sporazuma ter 204.800.000 dinarjev iz drugih virov. Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje od čistih osebnih dohodkov, od nadomestil osebnih dohodkov in od osebnih prejemkov po pogodbah o delu

po 2 odstotni stopnji. Občani, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo obrtno ali drugo gospodarsko dejavnost, oziroma intelektualne storitve od bruto osebnih dohodkov in od presežka nad bruto osebnim dohodkom bodo plačevali samoprispevek po stopnji 1,5%. Občani, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo kmetijsko ali drugo gospodarsko dejavnost ter se jim dejanski dohodek ugotavlja od bruto osebnega dohodka in od presežka nad bruto osebnim dohodkom bodo plačevali samoprispevek po stopnji 10% od odmerjenega davka. Delovni ljudje in občani, ki plačujejo davek v pavšalnem znesku bodo plačevali samoprispevek po stopnji 1,5%. Tisti, ki plačujejo davek v pavšalnem znesku bodo plačevali samoprispevek po stopnji 10% od odmerjenega davka. Delovni ljudje iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti od katastrskega dohodka negozdnih površin in od vrednosti lesa, odkazanega za posek pa po dvoostotni stopnji. Tolično bodo plačevali tudi občani, ki prejema pokojnino

ali priznavalnino.

Samoprispevka ne bodo plačevali tisti, ki prejema socialne podpore, invalidnine, varstveni dodatek, in študentske. Plačevanje samoprispevka bodo oproščeni tudi tisti, ki prejema osebni dohodek iz delovnega razmerja, pokojnino oziroma priznavalnino, če ta ne presega 60% povprečnega mesečnega in osebnega dohodka na zaposlenega delavca v S. R. Sloveniji, zavezanci od kmetijske dejavnosti, ki so po odloku o davkih občanov oproščeni plačevanja davka od kmetijske dejavnosti.

Omeniti velja tudi delovne ljudi in občane, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo obrtno in drugo gospodarsko dejavnost oziroma intelektualne storitve, če njihov mesečni čist osebni dohodek ne presega 60% povprečnega mesečnega čistega OD na zaposlenega delavca v Sloveniji v preteklem letu.

JANEZ VEDENIK

NAGRADE »12. OKTOBER«, PLAKETE IN PRIZNANJA OBČINE SLOVENSKE KONJICE

NAGRADO 12. OKTOBER» prejmejo: Anton DEČAR z Gorenja nad Zrečami Marija MARČIĆ, Comet Zreče Emil JEVSENAK, Unior Zreče

DOBITNIKI PLAKETE: Opekarna Loče ob 70-letnici UNIOR Zreče ob 60-letnici KONGRAD ob 20-letnici INGRAD, TOZD Gradbena operativa Slov. Konjice ob 20-letnici

PRIZNANJA: Dragica KLOKOČOVNIK, Kmetijska zadruga Slov. Konjice Terezija KANCLER, Vzgojnoizobraževalni zavod Anton KRUHAR, Konus Leopold TOMAŽIČ, Comet, Opekarna Loče Industrijsko gasilsko društvo KONUS, Slov. Konjice

NAGRAJENCI OBČINSKE RAZISKOVALNE SKUPNOSTI SLOVENSKE KONJICE »INOVATOR 1979«

1. nagrada: Robert JEDLOVČNIK, Martin FEVZER in Stane ZULE - avtorji izuma »Postopek čiščenja usnjarskih odpadnih vod«. Za svoj izum so prejeli tudi Kidričevo nagrado!

2. nagrada: Franc ČERNEC, Leopold RAZBORŠEK, Hinko LEVART, Simon ULČNIK, Alojz KOŽUH, Drago KLIMA, Jože HLAČER, Bakir VALJEVAC - vsi iz zreškega Cometa so avtorji tehnične izboljšave »Impregnacijska naprava za oplemenitenje steklene tkanine«.

3. nagrada: Anton HREN, TOZD COMAG - COMET Zreče je avtor tehnične izboljšave »Polirni brus 5 extra«.

Posebno priznanje prejme generalni direktor Uniorja iz Zreč dipl. ing. Marjan OSOLE za uspešno realizirane inovacije in uvajanje inovacij v proizvodnjo.

TITOVO ODLIKOVANJE ZA VIDA JERIČA

V torek, 16. oktobra, je vodja Republiškega štaba TO

Branko Jerkić, v Celju izročil visoko državno odlikovanje Vidu Jeriču, s katerim ga je odlikoval tovariš Tito. Vid Jerič je ob tej priložnosti dobil red zaslug za narod z zlato zvezdo. Ob tem ni treba posebej in znova izpostavljati delovnih kvalitete tovariša Vida Jeriča, ki je s svojim predanim aktivnim delom začel v mladosti in nadaljevanim v vojni nadaljeval vse do današnjih dni. Po vojni ima Vid Jerič velike zasluge za nadaljnjo rast in krepitev moči tako naše JLA, kot tudi na področju teritorialne obrambe in splošnega ljudskega odpora. Ni akcije s tega področja, kjer ne bi bil aktivno prisoten. Med zadnjimi njegovimi velikimi prispevki lahko štejemo delo pri izpeljavi akcije »Nič nas ne sme presenetiti«.

T. VRABL

PROTI NI BIL NIHČE

Na zadnji seji vseh treh zborov skupščine občine Žalec je med najvažnejšo točko dnevnega reda bil vsekakor predlog program vlaganj v objekte družbene dejavnosti in komunalno izgradnjo v obdobju 1980-1985, predlog odloka o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka v občini Žalec ter predlog sporazumov o financiranju potreb komunalne dejavnosti za obdobje 1981-1985 ter sofinanciranje potreb ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite v obdobju 1980-1985. Delegati so se s programom strinjali in vsi glasovali »za«.

FOTO: TONE TAVČAR

POUČNA IZLETA

Krožek upokojenih prosvetnih delavcev celjskega območja je pred kratkim pripravil dva zanimiva izleta. Prvo pot so usmerili v lepo Posavje in si med drugim ogledali tri dobro ohranjene gradove.

Tako so si v brežiškem gradu ogledali etnološki in lapidarni del muzeja pa tudi muzej NOB. Drugi grad, ki so ga obiskali, je bil v Brestanici. Med vojno je nemški okupator spremenil grad v zbirno bazo za pošiljanje slovenskih pregnancev v koncentracijska taborišča Nemčije, pa tudi za izgnanstvo v Srbijo in Bosno. Ogledali so si še bogato urejen muzej NOB, ki ga še vedno izpopolnjujejo.

Nazadnje so obiskali še grad v Sevnici z muzejem, galerijo in znano Lutrovo kletjo s čudovitimi freskami.

Drugi izlet pa so imeli v Slovenske gorice.

STANKO SKOČIR

SOSIED PRI NAS

SVET IN MI

VOJAKI IN BOMBE DOMOV

PIŠE IVAN SENIČAR

40

Sandro Pertini, predsednik sosednje republike Italije, je bil pri nas na uradnem in prijateljskem obisku. Povabil ga je predsednik Tito. Sprejem tega pomembnega gosta je bil prisrčen, razgovori pa plodni za obe deželi, za ta del sveta in še širše. Sandro Pertini je predsednik države, poleg tega pa tudi izjemna politična osebnost, ki se je izpričala kot protifašistična in ustvarjalna pri obnavljanju italijanskega demokratičnega političnega življenja po vojni. Tudi s tega vidika je bilo srečanje med tovarišem Titom in predsednikom Pertinijem zgodovinsko in aktualno politično zanimivo in spodbudno.

Italija (301.225 kv. km in okoli 56.190.000 prebivalcev) je najgostejše naseljena južноеvropska dežela. Čeprav spada med gospodarsko razvite dežele, pa kar 41 odstotkov njenega aktivnega prebivalstva dela v kmetijstvu in le 31 odstotkov v industriji. Italija je članica NATO pakta in evropske gospodarske skupnosti. Aktivna je na mednarodnem področju, posebno burno pa je njeno notranjopolitično življenje, kjer se stranke, od najbolj desnih preko sredinskih in do zelo

vplivne komunistične partije otepajo s problemi razvoja tako v gospodarstvu, socialnem življenju in v prizadevanjih za demokratizacijo političnega sistema.

Pertinijevi pogovori v Jugoslaviji so zajeli, tako uspehe in možnosti jugoslovansko-italijanskih odnosov kakor tudi mednarodna vprašanja, za katera sta zainteresirani obe strani.

Odnosi s Italijo so v politiki, v gospodarstvu, znanosti, kulturi in turizmu zelo dobri, v marsičem tudi kar zgledni in praktični primer popuščenja napetosti v Evropi in aktivnega sodelovanja. Pri tem so posebnega pomena znani osimski sporazumi, ki dokončno urejajo vprašanja skupne meje, gospodarske stike in predvidevajo izgraditev industrijske cone na krasu. V razgovorih je bil poudarjen pomen narodnostnih manjšin tako v Italiji kot pri nas in prizadevanje obeh strani, da manjšine zares predstavljajo most med deželama. Uspešno sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo je pomembno tudi za Sredozemlje, preko njega pa tudi za razvoj v svetu.

Večkrat je že bilo rečeno, da sta obe veliki sili, to je Združene države Amerike in Sovjetska zveza, le dve od več kot 160 držav v svetu, da pa imata zaradi svojega obsega in moči tudi posebne odgovornosti. Te prihajajo do izraza v negativnem in pozitivnem.

V zadnjih letih smo bili priča enemu in drugemu. Poseben vidik njunega tekmovalstva so tudi vojne baze oziroma tuje čete na tujih tleh. Vemo, da imajo Združene države Amerike svoje baze pravzaprav po vsem svetu, da imajo v njih instalirane naprave za opazovanje »sovražnikovih« ozemelj in dejavnosti in da so zaradi tega zelo »prisotne« v državah, na katerih tleh imajo svoje čete. Dele oborožene sile pa ima tudi Sovjetska zveza v nekaterih vzhodnoevropskih državah, sicer pa na bojnih ladjah na oceanih in nekaterih svetovnih morjih. Temu lahko dodamo še to, da eni in drugi razpolagajo z medkontinentalnimi raketami, s katerimi bi se lahko - preko glav drugih seveda - obstreljevali tudi, če ne bi imeli nobenih vojnih baz - ne trdnih ne plavajočih. V nadaljnji proizvodnji takih raket in njihovih nosilcev pa le obstajajo zadržki, ki bodo dokončno

obveljali, ko bo - vsaj upamo, da bo - potrjen sporazum omejevanju strateškega orožja (SALT 2); temu se doslej upirajo nekateri krogi v Ameriki, v Sovjetski zvezi pa so odločno za sporazum.

V vsakem primeru pa sta med velikima silama in blokoma pomembna tudi ostala orožja. Tako želijo Amerikanci, da naj bi v decembru v NATO pakto sprejeli odločitev o razmestitvi nekaj sto atomskih raket srednjega dometa, s katerimi bi lahko obstreljevali vzhodno Evropo do Urala. Sovjetski zvezi to seveda ne gre v račun. In to je bil tudi poglavitni razlog, da je voditelj Brežnjev na proslavi 30. obletnice Nemške demokratične republike razglasil, da bo Sovjetska zveza umaknila v enem letu iz vzhodne Nemčije 20.000 sovjetskih vojakov in tisoč tankov. Ne glede na druga ozadja take odločitve in različne odzive na zahodu pa je to poteza, ki jo je potrebno ceniti.

DRUŽBENA STANOVANJSKA GRADNJA

27 STANOVANJ VEČ

Težava so komunalno neopremljena zemljišča

V tem srednjeročnem obdobju bi morali v žalski občini zgraditi 670 novih stanovanj. 420 jih bodo odkupile delovne organizacije, solidarnostnemu skladu iz sredstev družbene pomoči pa je namenjeno 250 stanovanj. Kot vse kaže, pa bodo v občini do konca prihodnjega leta zgradili 27 stanovanj več kot so načrtovali.

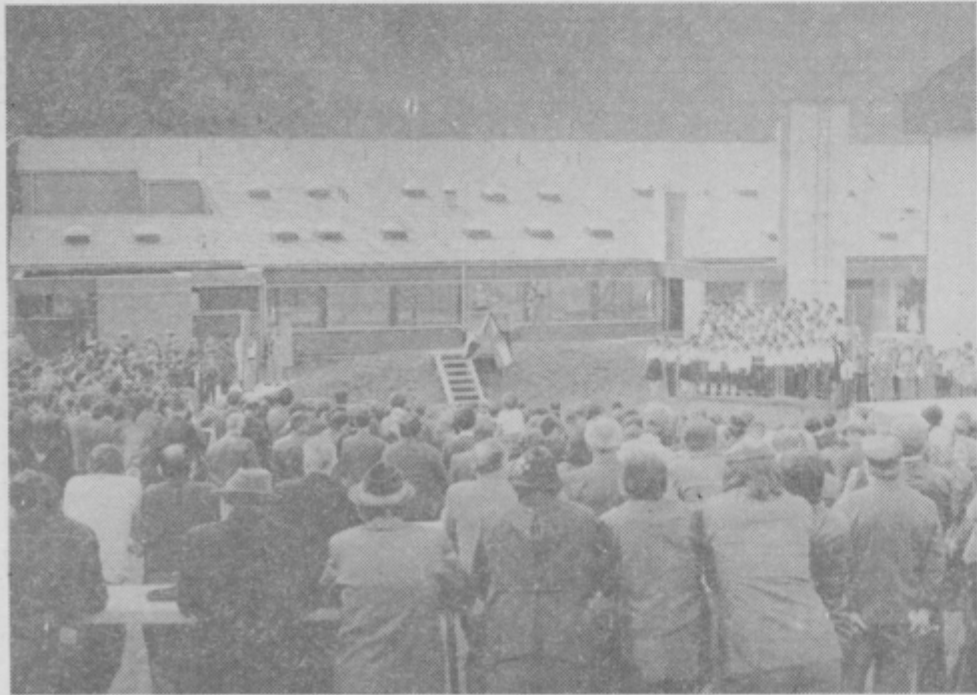
Vendarle pa je treba zapisati, da je problematika na področju gradnje družbenih stanovanj zelo pereča. Potrjeni niso zazidalni načrti in še vedno ni pripravljenih oziroma komunalno opremljenih stavbnih zemljišč. Poseben problem je odvodnja

vaje odpadnih voda, ker v soseskah nimajo zgrajene primerne kanalizacije. Investitorji stanovanjske gradnje zamujajo z obljubljenimi roki včasih celo po več mesecev. K vsemu temu pa je treba prišteti še cene, ki se zlasti za komunalno urejanje stavbnih zemljišč, pa tudi same gradnje objektov, močno naraščajo. Da bi hitreje razreševali probleme komunalnega urejanja stavbnih zemljišč za družbeno gradnjo, so v prvem polletju letošnjega leta spreminili samoupravni sporazum o izločanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Tako so od 7-odstotne stopnje stanovanj-

skega prispevka odvzeli o 0,998% za potrebe komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč za družbeno gradnjo. To velja od 1. julija naprej.

Sicer pa velja zapisati, da je trenutno v zaključni fazi gradnje 229 stanovanj v Žalcu, Šempetru in na Polzeli. Vseljiva bodo od decembra do aprila prihodnje leto. Za nadaljnjo gradnjo pripravljajo stavbna zemljiška skupnost zemljišča za 312 stanovanj v Preboldu, Šempetru, na Polzeli, v Grižah, Libojah in na Vranskem. Investitorji že zbirajo lokacijsko dokumentacijo z vsemi soglasji.

JANEZ VEDENIK

NOV HRAM UČENOSTI V ROGATCU

Z zastavami in transparenti ovešen je Rogatec v soboto dočkal goste, ki so se udeležili svečanosti ob otvoritvi nove osnovne šole. Teh pa seveda ni bilo malo, saj so se tega dolgo pričakanega praznovanja udeležili številni krajanji iz Rogatca in njegove širše okolice, pa predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Šmarje pri Jelšah, prišli so tudi predstavniki Zavoda za šolstvo Slovenije in drugi. Med najbolj dragimi gosti pa je bil gotovo Andrej Marinč, član predsedstva CK ZKJ.

Nova osnovna šola v Rogatcu, ki jo obiskuje 145 učencev, je veljala 35 milijonov dinarjev, sredstva zanjo pa so med drugim prispevali tudi domačini s samoprispevkom. V šolo so učenci pravzaprav vstopili že lansko jesen, vendar so jo uradno odprli šele letos, ker so zaključili tudi z drugo fazo gradbenih del. Tako ima osnovna šola v Rogatcu sedaj na voljo dvajset učilnic za predmetni pouk, kuhinjo, katere zmogljivost je 600 obrokov, telovadnico in ostale prostore, ki so nujni v sodobni šoli. Vse to pa omogoča tej šoli prehod na celodnevni pouk.

Na sliki: posnetek s sobotne slovesnosti ob otvoritvi nove osnovne šole v Rogatcu. Slavnostni govornik je bil Janez Sušnik, direktor Zavoda za šolstvo SRS.

DS

VARJENJE PIVA NI »COPRNIJA«

Franc Pfejfer, pivarski mojster je z učno dobo vred že 16 let zaposlen v pivovarni Laško, kar zne- polivico njegove življenjske dobe, kar je naključje za letos – trajno naključje pa je, da je stopil v pivovarno isti dan, ko je v pokoj odhajal njegov tast, tudi pivovar.

Za poklic pivovarja je potrebna triletna učna doba, poklicna šola (ta je Mariboru), Franc Pfejfer pa je temu dodal še delovsko šolo, kar je opravil ob delu.

Kakšen je pivarski poklic. Nekoč je bil zelo težak. Bilo je veliko ročnega, tudi težaškega dela, zlasti ko so imeli še lese- ne sode in v kletih še kadi. Danes je vse mnogo lažje spriči mehanizacije in sodobnih naprav. Pivar se mora seznaniti in naučiti vseh faz dela od vrelnih, vložnih kleti, do stekleničnice, oziroma polnilnice. Tudi vlaga in hlad zdaj nista več tako hud problem, kot nekoč, vendar oboje ostaja in počasi leze v kosti, se naseli kot išijas, kot revma, kronični prehlad.

Ob slovesu laškega piva umestno vprašanje: Je pivovar vezan na poslovno tajno?

Franci pravi, da ni tajne. Kvaliteta je odvisna od kvalitete surovin kot so slad, hmelj in ne nade- žnjenje vode.

Posebnosti poklica? Vežejo se na sezonski značaj proizvoda. V letnih mesecih ob troizmenskem delu ni praznikov,

ni nedelj, ni prostih sobot. Ni nekdanje obrtne spretnosti, to prevzema tehnologija in avtomatizacija. Je pa zanimivo delo v čistem okolju. Če pije pivo? Seveda ga. Tudi po službeni dolžnosti, ko poiskujejo izdelke. Vendar gre za požirek dva, drugače bi vsak dan odhajal z dela v rožicah. Podmladka pivovar- na ima dovolj, zato kolektiv močno skrbi.

Franc Pfejfer ima svoj poklic rad in mu ni žal, da si ga je izbral.

Ves čas je tudi družbeno aktiven. Najprej v mladinski organizaciji, pozneje v samoupravnih organizacijah, komisijah in samoupravnih delavskih kontrolah.

In zasebno? Rad se ukvarja s čebelami na očetovem posestvu, vezan je na trto in doma »šola« svoje vino. In predsednik pevskega zbora v domačem Marijagradcu je – reči je treba, da uspešen.

JURE KRAŠOVEC

SKUPŠČINE SIS V CELJU

Prihodnji teden se bodo v Celju sestali delegati skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. Tako bo od 22. do 26. oktobra zasedalo kar devet skupščin.

Osrednja pozornost delegatov bo nedvomno usmerjena k analizam razvojnih možnosti in smernicam razvoja posameznih dejavnosti v prihodnjem srednjeročnem razdobju. Sicer pa bodo ob tem vse skupščine obravnavale tudi polletna poročila o izvajanju sprejetih programov ter izhodišča programov za prihodnje leto. Morda bi veljalo omeniti še nekatere od zanimivejših točk dnevnih redov posameznih skupščin. Tako bodo delegati kulturne skupnosti obravnavali na skupščini poročilo o delu samoupravnih organov, kar je nedvomno pomembno zaradi celovite podobe uresničevanja samoupravnih in delegatskih odnosov v tej celjski skupnosti. Telesnokulturna skupnost bo med drugim obravnavala tudi vprašanje sanacije letnega kopališča, skupščina skupnosti socialnega skrbstva pa bo ocenila uresničevanje delegatskih odnosov. Med pomembnejšimi vprašanji, ki jih bodo obravnavale skupščine, pa delegati zagotovo ne bi smeli prezreti predloga Druženega dogovora o združevanju sredstev za modernizacijo in dograditev celjske bolnišnice, o katerem bodo posebej razpravljali delegati skupščine zdravstvene skupnosti v Celju. D. S.

CELJSKI KOMUNISTI

O GOSPODARSTVU

S. Pratnemer izvršni sekretar

Včeraj so se v Celju sestali člani občinske konference ZKS z namenom, da bi pretresli najbolj aktualna vprašanja v občini. Tako so uvodoma spregovorili o nalogah Zveze komunistov pri uresničevanju tekoče gospodarstvene politike ter ugotovili, da je bil položaj gospodarstva ob polletju komaj še zadovoljiv. Kajti za relativno ugodnimi številkami o doseženem dohodku, akumulaciji, sredstvih za reprodukcijo in drugimi se vendarle skrivajo težave, s katerimi se v Celju spopadajo že lep čas. Člani konference so zato znova poudarili pomen reševanja nekaterih močnih žarišč gospodarskih težav, posebej v Tovarni traktorjev, v Furnirnici in Topru, pa v Cinkarni, Zični, Emo in drugih. To je še posebej pomembno zaradi dejstva, da je potrebno v prihodnjem letu že sprejeti plane za naslednje srednjeročno obdobje.

Na včerajšnji seji konference so celjski komunisti spregovorili tudi o delovanju osnovnih organizacij Zveze komunistov in pripravah na volilne konference v osnovnih organizacijah. Opravili pa so tudi volitve izvršnega sekretarja komiteja Občinske konference ZKS Celje in to odgovorno funkcijo zaupali Srečku Pratnemerju, dolgoletnemu družbenopolitičnemu delavcu, sicer pa novinarju RTV Ljubljana.

Srečko Pratnemer je rojen v Velikem Lipoglavu v dnarski družini. Otroška leta je preživel v Makedoniji, osnovno šolo in realno gimnazijo je obiskoval v Zemunu in v Mariboru ter leta

1941 diplomiral za vojaškega motornega pilota. Ob sovražnem napadu na Jugoslavijo leta 1941 je sodeloval v I. jugoslovanski prostovoljni četi, po pobegu iz ustaškega ujetništva pa se je pred preganjanjem gestapa umaknil iz Maribora. Leta 1943 je bil prisilno mobiliziran v nemško letalstvo, leto kasneje je prebežal v Rdečo armado in v njej ostal do konca vojne. Po osvoboditvi je opravljal funkcijo tajnika krajevnega ljudskega odbora v Poljčanah, se leta 1947 zaposlil pri Železnici v Mariboru, od leta 1950 pa je novinar Radia Ljubljana.

Srečko Pratnemer je vsa leta po osvoboditvi opravljal razne funkcije v družbenopolitičnih in drugih organizacijah. Vse naloge, ki so mu zaupane – teh pa ni malo – opravlja vestno, dosledno in odgovorno.

DS

MOZIRJE

KRITIČNA OCENA DELA

Volilne konference os. organizacij ZK novembra

V priprave, zlasti vsebinske, na bližnje volilne konference osnovnih organizacij zveze komunistov v moziški občini je sodila tudi desetaja člana občinske konference ZK, ki je več kot kritično ocenila idejnopolitične razmere v osnovnih organizacijah in dala tako niz pobud za nadaljnje delo in tudi za razprave na bližnjih konferencah osnovnih organizacij.

Uvodno poročilo sekretarja komiteja Jožeta Rakuna je temeljilo predvsem na vprašanjih in odgovorih hkrati, kako se je organizacija ZK uveljavila pri krepitevi samoupravnega in družbenoekonomskega položaja delavca, kako je v tem pogledu z vlogo krajevine skupnosti, kako z uresničevanjem sprejetih sklepov v organizacijah ZK itd.

Njegove besede so bile več kot konkretne in so zadevale

delo vseh osnovnih organizacij v združenem delu in v KS in zato tudi položaj temeljnih organizacij z ekonomskega in samoupravnega vidika.

V GLIN kot celoti se je okrepila aktivnost ZK, čeprav je treba reči, da se dosti bolj uveljavljata organizaciji v TOZD Iverna in Stavbno pohištvo, kot v Zagarstvu, kjer je maloštevilna in nima vpliva na delo. Sicer pa je pomembna ugotovitev, da je v GLIN premagana kriza v razvojni usmeritvi in da so pota razvoja zdaj utrjena. V tem je tudi zveza komunistov imela svojo odločilno vlogo.

V Gozdnem gospodarstvu šepajo v povezovanju znotraj delovne organizacije, več kot nuja pa je uskladitev z GLIN glede preskrbe z lesom.

Delo zveze komunistov v Zgornjesavinjski kmetijski

zadrugi je slabo. Izredno kritične so bile besede na račun dela in stanja v Elkroju, kjer so se za sicer lepimi gospodarskimi rezultati skrivale prenekatere slabosti. Motijo tudi različni pogledi strokovnjakov pri obravnavi nekaterih problemov.

Komunisti v ljubenskem Kovinarstvu dobro delajo, močna je tudi organizacija ZK v Tovarni malih gospodinskih aparatov Gorenja, ki odraža strukturo kolektiva. V gorenjegrajski Smreki so komunisti premalo organizirani za politične akcije, bistveno pa se je popravilo stanje v trgovskem kolektivu Savinje, posebej, ko je bil rešen problem nadaljnje razvoja. V Turistu gre za mlado organizacijo, še brez posebnih izkušenj, v ljubenski enoti Vegrada pa je aktivnost slaba tudi zaradi premajhnega števila članov.

Sekretar Jože Rakun je ocenil tudi delo osnovnih organizacij ZK v krajevnih skupnostih. Tudi tu prihaja do razlik, sicer pa se v mnogih primerih srečujejo s neaktivnostjo članov, s premajhno zavzetostjo za sprejemanje novih in podobno.

Tako sta ocena in razprava odprla niz problemov in zlasti nalog, vsekakor pa vprašanja, ki bodo dobila svoje težišče v volilnih konferencah enaintridesetih osnovnih organizacij ZK v moziški občini, ki bodo v tem času, sicer pa do sredine novembra.

FANKA LAPORNIK

VOLILNE KONFERENCE ZK V LAŠKEM

Ob koncu prejšnjega tedna je bila seja občinske konference Zveze komunistov Laško, na kateri so sklepali o ustanovitvi novih osnovnih organizacij ZK, tako v enoti Podlog – Elektroprenos, obrat Laško ter o delitvi dosedanje osnovne organizacije v Proizvodnji lesnih izdelkov Rimske Toplice na dve itd. Vrh tega je beseda tekla o kadrovskih, vsebinskih in organizacijskih pripravah na volilne konference osnovnih organizacij Zveze komunistov v laški občini.

Pred tem pa je bil sestanek sekretarjev organizacij ZK v občini, ki so se ga razen dveh udeležili vsi. Zato ni naključje, če je bila dvorana skorajda premajhna za vse.

DOBRNA

VEČ KOT NUJNA NALOŽBA

Novi hotel pomeni za Dobrno pravo renesanso

Dela pri gradnji novega zdraviliško-hotelskega objekta na Dobrni, sicer pa pri največji turistični investiciji v zadnjem času na celjskem območju, se bližajo koncu. Hotel že kaže svojo podobo, zdaj je na vrsti okolje in še vrsta drobnih in nujnih opravil v objektu samem.

»Gradnja gre v resnici h koncu, toda čaka nas še precej opravil. Tudi tu, kot mnogokje drugod, imamo težave z zaključnimi, obrtniškimi deli. Toda, vse akcije, ki jih izvajamo, bodo tudi te počasnije prisilile, da bodo svoja dela opravili pravočasno,« je dejal direktor zdravilišča, Ivan Uranjek.

»Kako je torej z otvoritvijo novega objekta?«

»Menim, da okoli tega ni več dvomov. Zato lahko datum otvoritve, v sredini novembra, prepričano samo nepredvidena zapreka, tudi morebitna težava okoli uvoza nekaterih medicinskih naprav.«

»Ali ste kadrovsko in tudi sicer pripravljeni na delo v novem objektu?«

»Na to se pripravljamo že dobro leto. Mnogi od dosedanjih delavcev bodo premeščeni v novi objekt, sicer pa je za kvalificirane in druge delavce v novem hotelu velik interes. Ti delavci so torej zagotovljeni. Bolj skrbi pa me to, ker se ne javljajo ljudje za nekvalificirana dela, kot za sobarico, snadžilko, pomivalno.«

»Zmogljivosti, zlasti nočitvene povečujete, kaj pa tržišče? Ali bodo nove kapacitete zasedene?«

»Da, nočitvene zmogljivo-

Ivan Uranjek, direktor Zdravilišča Dobrna

sti povečujemo za 250 ležišč. Z otvoritvijo novega hotela računamo tudi z večjim tranzitnim prometom. Mikavnost zase bo seveda zaprt bazen, ki bo tudi privabljal številne goste. Seveda pa bodo tu še nekatere druge prednosti, kot saune, solarij itd. Kar zadeva tržišče, moram reči, da je interes velik, predvsem v zahodnoevropskih državah. Sicer pa moram povedati, da lastnega marketinga ne bomo razvijali, marveč bo to službo razvijal Kompas, s katerim se bomo bržčas ob koncu leta integrirali.«

»Kaj torej pomeni za kolektiv in kraj nova naložba?«

»Če bi je ne bilo, bi moralo zdravilišče počasi prenehati s poslovanjem. Ta naložba prinaša Dobrno renesanso in

možnosti nadaljnega razvoja in seveda tudi obstanka.«

»Koliko boste odšteli za to naložbo?«

»Gre za naložbo v vrednosti 240 milijonov dinarjev. Mi se bomo borili, da ta vsota ne bo spet prekoračena.«

»Kakšni so nadaljnji načrti?«

»Na vsak način nas najprej čaka obnova obstoječih objektov in jih s preureditvami uvrstimo v C, če že ne v B hotelsko kategorijo. Če tega ne bomo storili, bodo ostale te zmogljivosti prazne. Razen tega se bo morala Dobrna razvijati tudi naprej in zato graditi še nove objekte. Zanimanje za to zdravilišče je tolikšno, da je taka usmeritev nujna. Vrh tega je znana resnica, da lahko zdravilišče dobro dela, če ima okoli tisoč do tisoč tristo postelj.«

»Leto se nagiba počasi h koncu. Kako ste zadovoljni z dosedanjo zasedenostjo zdravilišča?«

»Če bi želeli danes prespati pri nas, bi moral reči, da nimamo prazne postelje. Sicer smo v letošnjih prvih devetih mesecih imeli 77.865 nočitev, kar je za 3101 nočnin več kot v istem času lani. Razen tega smo že v tem času prenehali oddajati nekatere preveč slabe nočitvene zmogljivosti. Na to povečanje so vplivali domači gostje, medtem, ko je bilo tujih za okoli deset odstotkov manj. Povsem razumljivo, saj imamo zaenkrat še premalo primerno urejenih sob in podobno. Z novim hotelom se bo to stanje bistveno izboljšalo, oziroma spremenilo.«

M. BOŽIČ

KULTURA NI PRAZNA BESEDA

Tako je v vsem svojem bistvu izzvenela razprava na ponedeljkovi seji predsedstva OK SZDL v Celju, ki je namenilo prvo točko dnevnega reda nadaljnjim razvojnim smernicam razvoja kulture v celjski občini. Sicer druga točka dnevnega reda, je govorila o krajevnih skupnostih, njihovi organiziranosti, predvsem pa spreminjanju, oziroma bogatenju samoupravnih odnosov. Vse to pa je bilo v znamenju že začete široke javne razprave o nadaljnji demokratizaciji političnega dela v naši družbi. Samo predsedstvo je sledilo ideji predsednika Tita o kolektivnem vodstvu: se je predsedstva odslej ne bo vodil le predsednik, ampak tudi podpredsednika in sekretar ter posamezni člani predsedstva. Že omenjeno sejo je tako vodil podpredsednik OK SZDL Celje Marjan Stokavnik.

Ostanimo pri današnjem pisanju, pri prvi točki, torej pri kulturi. Njena razvojna problematika ni prišla na dnevni red po naključju, saj celjska frontna organizacija že nekaj let načrtno spremlja kulturni razvoj v občini in ima tudi izredno delaven svet za kulturo, mimo katerega ne gre nobena pomembna odločitev ali razvojna smernica.

Tudi ponedeljkova razprava je pokazala, da nihče ne gleda na razvoj kulture v celjski občini s pristranskim pogledom ali nerazumevanjem v tem smislu, da bi kulturo izdvojevali iz celovite družbene proizvodnje. Po temeljitem uvodu, ki ga je podala predsednica skupščine KSC Aleksa Gajšek-Krajncva, so razpravljavci izdvojili nekaj pomembnih misli: če ugotavljamo, da smo v poklicni in ljubiteljski metodi dela na kulturnem področju zadostili osnovnim ciljem dosedanjega srednjoročnega načrta, moramo poskrbeti za naslednje obdobje za načrtno delo, predvsem v smislu krepitve kakovosti in nadaljnega širjenja misli o kulturi. Ni dovolj samo poudarjati pomena samoupravnih odnosov, potrebno je načrtovati vsebinske akcije, ki naj služijo predvsem global-

nim ciljem kulturnega razvoja in razvoja kulturne politike.

Med poklicnimi kulturnimi ustanovami le Zgodovinski arhiv ni uspel v korak s časom, posebno poglavje pa predstavlja obnova celjskega gradu. Ravno ta mogočni srednjeveški spomenik je opozoril, da bo potrebno znotraj samoupravne interesne skupnosti poiskati vitalnejše načine zbiranja sredstev za tako velike akcije, sicer pa bodo morale posamezne samoupravne interesne skupnosti pogosteje najti poti ena do druge v smislu finančnega sodelovanja in vsebinskega dogovarjanja. Zato bi morebitna višja prispevna stopnja ne pomenila rešitve za večje materialno blagostanje v kulturi celjske občine.

Še zanimiv in nevzpodbuden podatek: v delovanju skupščine kažejo številke, da je še vedno aktivnejši zbor izvajalcev od zbora porabnikov. Sklepčnost na sejah je zdaj pri 60 odstotkih, to pa je manj, kot je bilo v prvem mandatnem obdobju. Prepogosto se dogaja, da delegati pridejo na sejo z nedogovorjenimi stališči, ne poznajo gradiva in ne opravljajo svoje sicer odgovorne pa tudi častne vloge. Enako se dogaja v republiškem merilu, ko se delegati ene občine ne zavzamejo za stališče druge, četudi je to v interesu celotnega celjskega območja.

Za zaključek še zapis o kulturnem domu Ivana Cankarja v Ljubljani: trenutno so vsebinske pa tudi finančne zahteve tega velikega centra še nejasne, kar je seveda velika škoda in se bo to vsekakor odražalo v vseh slovenskih občinah. Zato bo tudi novo srednjoročno obdobje za kulturni razvoj celjske občine v senci tega Damoklejevega meča, ki pa je samo simbol za še mnoge nedogovorjene naloge v naši takoimenovani skupni kulturi. To Celju ne bi smelo vzeti poguma, saj je na kulturnem področju opravil naloge, na katere smo lahko le ponosni in zato zavzema v Sloveniji tudi vidno mesto.

DRAGO MEDVED

OBVEŠČANJE V OZD

DEL SAMOUPRAVLJANJA

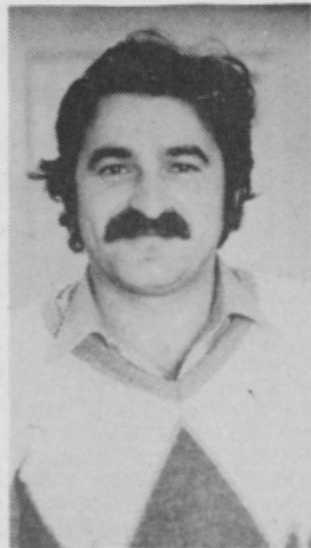
V Celju 40-urni seminar za organizatorje obveščanja

Okoli sedemdeset slušateljev se je v petek opoldan zbralo v predavalnici VEKS v Celju na uvodnem predavanju seminarja za organizatorje obveščanja v združenem delu. To pomembno obliko usposabljanja sta skupaj organizirala Delavska univerza in Indok center z namenom, da bi v štiridesetih urah seminarja posredovali vsem, ki se v delovnih organizacijah ukvarjajo z obveščanjem, čimveč znanj in spoznanj o tem širokem področju. Zato se seminarja tudi niso udeležili samo uradniki tako imenovanih tovarniških glasil, temveč tudi člani izvršnih odborov sindikata, tajniki samoupravnih organov, nekateri poslovodni in drugi delavci. Skratka, na uvodnem predavanju je bilo videti, da je zanimanje za temo o organiziranju obveščanja veliko in tudi to, da se z obveščanjem ubada po poklicu in funkciji pestra paleta delavcev.

Uvodnega dela seminarja

DNEVI EMO 1979

Od ponedeljka je v Domu JLA v Celju odprli razstavo proizvodov delovne organizacije EMO Celje. V petek pa se bodo začeli tudi poslovni dnevi EMO 1979, na katerih bodo predstavili nove proizvodne programe ter načrte. Poslovni dnevi EMO so že tradicionalni, letošnji pa bodo potekali tudi v znamenju 85-letnice EMO Celje.

Boris Bajc

Silvestra Korošec

se je poleg predstavnikov Delavske univerze in Indok centra udeležil tudi Jože Volfand, predsednik občinske konference SZDL v Celju. V pozdravnem nagovoru slušateljem je med drugim poudaril pomen tovrstnega izobraževanja delavcev s področja obveščanja v združenem delu ter to obliko postavil po svoji pomembnosti ob bok stalni šoli za delegate in seminarju Človek, delo, kultura.

In kaj menijo o seminarju slušatelji?

BORIS BAJC iz Prevoznitva Celje: »V seminar me je kadrovala osnovna organizacija sindikata, sicer pa se ga udeležujemo štirje delavci iz Prevoznitva. Pri nas namreč čutimo, da bi veljalo na področju informiranja delavcev še marsikaj storiti, saj

je prav obveščanje bistven del samoupravljanja. Upam in želim, da bi nam ta seminar pomagal in da bi lahko z znanjem, ki ga bomo tu dobili, storili več za obveščanje v Prevoznitvu.«

SILVESTRA KOROŠEC iz Topra Celje: »Na seminar sem prišla kot predsednik izvršnega odbora sindikata delavcev skupnih služb in kot tajnik samoupravnih organov. Pri nas v Topru imamo dobro organizirano obveščanje, saj imamo glasilo, pa zvočnike, oglasne deske. Vendar pa še vedno čutimo nekatere vrzeli pri prenosu informacij do vseh zaposlenih. Zato je prav, da s pomočjo takšnega seminarja najdemo ustrezne poti za še boljše obveščanje delavcev.«

DAMJANA STAMEJČIČ

ljubljanska banka Splošna banka Celje

VESELA JESEN IN VARČEVANJE

Prihod tetke »JESENI« so otroci VVZ Anice Černejeve na Čopovi ulici pričakali vedro, saj jim je bilo pri tem v veliko pomoč tudi vreme. Za svoje prihranke so si lahko kupili z žetoni Ljubljanske banke - Splošne banke Celje, ki so jih sami naredili, najrazličnejše plodove na tržnici pri posameznih stojnicah.

Z žetoni, ki so tudi na sliki, so kupovali: pečen kostanj, pečena jabolka, pečen krompir in koruzo, bučnice, sveže sadje in kuhan krompir, obirali so tudi grozdje. Skratka, po pozdravnih pesmicah tetki jeseni, je bilo resnično veselo.

Z OBISKA V KOTLJAH

VELIK JE SVET POD URŠLJO

Obujeni spomini na pisatelja in revolucionarja

Prežihov Voranc-Lovro Kuhar. Kaj ni že v tem imenu nekaj dražljivega, nekaj skrivnostno povezanega s tisto prelepo koroško trdoživostjo, pesmijo jezika in govorice, pravličnostjo izpod Pece in njenega dremavega Matjaža? A je tudi nekaj iz vznemirljivega trepeta smrekovih vrhov Jamnice in Požganice, zamolke samorastniške vztrajnosti, pa tudi svetovljanstva v znamenju evropskega popotništva, kruto resnega življenja preganjanca. A tudi svetlobnosti, ki oznanja solzice, ajdovo strnišče, prvomajski nagelj, backe na pašniku, črni fabriški dim v daljavi. Prežihov Voranc - kolikokrat omenjeno, pa tudi, posebno zadnja leta, pozabljenost ime koroškega, slovenskega ponosa in preizkušnje, mojstrskega pisanja iz človeka za človeka. Našega in tistega onstran meja.

KOTLJE SO ZDAJ NJEGOVE

Medtem, ko se mu grob stiska k obzidju pokopališča v Kotljah, mu je slovenski akademski kipar Stojan Batič postavil veličasten spomenik v bližini njegovega domovanja, Prežihove bajte nad Kotljami, da zdaj zre v njihovo prešernost, da se vsakodnevno sooča z močjo našega in tistega onstran meja.

svojimi Korošci, ki jim je zapisal svojo kri in črnilo pisateljstva. Oznanjal je svetu življenje in delo naše zibelke narodnostnega ponosa s kleno in neizumetnično, pa vendar poetsko in pretresljivo besedo.

Stara bajto so podrl. Iz kamna so postavili nove temelje in nanje postavili novo avtentičnost iz lesa. Vse po načrtu, še bogec na razpulu je na novo vzel v zaščito zunanji hišni vogal. Na strehi so skodle, v hiši je črna kuhinja. V eni sobi postelja z mizo, rokopisi, faksimili pisatelja, slike, pri postelji cople. Na enem pismu beremo, ko Voranc sporoča ženi, ko odhaja na konferenco v Beograd: ... poskrbi za kaščo, v teh časih je hudičevo vredna... (leta 1948)

Pot iz Kotelj do Prežihove bajte je lepo urejena. To je zdaj pravzaprav asfaltirana cesta, ki se vije med hišami in se le tik pred domačijo spet spremeni v naravno preprogo prave koroške zemlje. Ob domačiji je tudi nova rekonstrukcija hleva, v katerem ima zdaj živino oskrbnik.

V PRVIH VRSTAH

Revolucionarno gibanje na Koroškem pred vojno, posebno v Mežiški dolini, ne bi bilo brez Voranca tisto, kar je bilo. Na vsakem koraku so vidne njegove stopi-

nje. Pa ne samo na domačih tleh. Voranc je moral mnogokrat zdoma, v tujino, prepotoval je domala vse evropske države kot begunec. Izkusil je mnoge evropske policijske režime na lastni koži, ko se je znašel za rešetkami tega ali onega zapora. Doma ga posebno pomni Plenum kulturnih delavcev OF Slovenije, pomni ga tudi danes, saj je pod svojim pokroviteljstvom izpeljal nedavne spominske svečanosti za pisatelja, revolucionarja. Pa kakšen bi sicer lahko bil pisec Solzic, Greha na Odoru, Jamnice, Požganice, Samorastnikov, Gospe svete, Doberdoba in vrste drugih del, ki so nam venomer dajala ve-

deti, da je pero njihovega pisatelja vedno teklo prekletu zares. Korespondenca nam odkriva tesne Vorančeve vezi s Titom in drugimi stebri naše revolucije.

ZDAJ TUDI V MONUMENTI

V Kotljah so torej odkrili spomenik, Prežihovo bajto, obnovljen kulturni dom, na Ravnah je zasedal plenum, vsi so obujali spomine na Voranca. Tako strokovno kot »laično«. V Slovenj Gradcu so v prostorih knjižarne Mladinske knjige pripravili tiskovno konferenco, kjer je urednik znamenite slovenske zbirke MONUMENTA LITTERARUM SLOVENICARUM Bogomil Gerlanec dejal, da z velikim veseljem sporoča javnosti, da se je imenoma te zbirke Cankarju, Trubarju, Dalmatinu, Prešernu in drugim veljakom naše pisane besede pridružil še Voranc. Delo, ki ga je uredil Drago Druškovič obsega tri Vorančeve rokopise in sicer Solzice, Greh na Odoru in Gospo sveto. To so trije celovito ohranjeni Vorančevi rokopisi, kajti Voranc je veliko tudi tipkal. Lepe so urejeni in spremlja jih strokovna beseda v 1000 izvodih.

Nikomur pa se ni treba bati, da bi Voranc, zaradi tega, ker so trije njegovi rokopisi izšli v takšni reprezentančni zbirki, namenjeni predvsem študiju in sladokuscem, ostal med najširšim krogom bralcev neopažen ali nebran. To bojazen izpodbija dejstvo, da so doslej slovenske založbe v dosedanjih izdajah njegovih del dosegle naklado, ki presega pol milijona izvodov. To pa je podatek, ki ga moramo spoštovati. Ne samo zaradi tega, ker morda vidimo v njem res široko možnost šolskega branja (obvezno čtivo in bralna značka) njegovih takoimenovanih mladinskih stvari, ampak zaradi tega, ker nas lahko bolje vzpodbuja v naši potrebi, da bi pogosteje segli po delih človeka, ki nam je srčno in razumsko razkril najgloblje skrivnosti sveta pod goro, ki ga čuva kralj Matjaž in ki je bil vedno v prvih vrstah, kadar je šlo za bitko pravičnejših časov.

TEKST IN FOTO:
DRAGO MEDVED

V ŠOŠTANJU SO NAŠLI FRESKE

V Šoštanju se bližajo h koncu dela pri obnovi družnice sv. Mohorja in Fortunata, ki jo uvrščajo med najpomembnejše spomenike v Saleški dolini.

Cerkev je znana po freskah iz prve polovice 14. stoletja, ki so se ohranile v nekdanjem prezbiteriju, d našnji zvonici.

Obnovitvena in ureditvena dela so bila zelo obsežna. K ladji so prizidali dve niši, v kateri bosta nameščen oltarja iz porušene cerkve v Družmirju. Obnovili pa so tudi kapo zvonika, ki so jo prekrili s skodlami. Zd urejajo fasado zvonika na kateri bodo rekonstruirali tudi gotško poslikavo.

Zavod za spomeniško varstvo, ki dela strokovno usmerje, je namreč že pred začetkom obnovitvenih del s sondiranjem ugotovil obseg in značaj te poslikave pri tem pa odkril tudi letnico 1535, ki poslikavo datira.

To je doslej prvi primer na širšem celjskem območju, da imamo izpričano letnico nastanka srednjeveške poslikave nekega spomenika.

Z. I

VODNIK O VITANJU

Trg Vitanje ob južnem pobočju Pohorja je eno izmed naselij s starodavno preteklostjo.

Zavod za spomeniško varstvo v Celju je pred letom pripravil podrobno spomeniško varstveno analizo trške zasnove in opredelil najpomembnejše spomenike. V teh dneh pa je pri založbi Obzorja v Mariboru, v zbirki Kulturni in naravni spomeniki Slovenije, ko njen 93. zvezek izšel vodnik o Vitanju. Knjižica na seznanja s preteklostjo tega kraja, njen avtor pa je dr. Ivan Stopar, ki nas na poljuden način popelje skozi zgodovino Vitanja, obenem pa se pomudi še posebej pri najpomembnejših spomeniških arhitekturah.

Vodnik, ki je tako kot vsi v tej zbirki, bogato ilustriran, pa ni le povzetek dosedanjih znanstvenih spoznanj. Avtor je v besedilo vpletel tudi nekaj doslej neznanega gradiva, nove pa so tudi nekatere umetnostno in stavbno zgodovinske interpretacije spomenikov.

Z. S

V LIBOJAH SEDMA REVIJA

V Libojah se že dalj časa pripravljajo na letošnjo, zdaj že sedmo revijo domačih ansamblov, ki gojijo narodno pesem. Ta revija dobiva iz leta v leto vse širši pomen tudi v slovenskem prostoru, saj na njej nastopajo takorekoč vsi najboljši slovenski ansambli, prisotni pa so tudi ansambli iz Italije in Avstrije. Prva leta je bila revija samo en dan, v zadnjih letih pa je po dva dni in to zaradi vse večjega zanimanja ansamblov za nastop v Libojah, kjer ne gre za tekmovanje, pač pa za prijateljsko srečanje ob venčku prijetnih viž.

Organizator je DPD Svoboda s sekcijo Veseli Libojčani, pokrovitelj pa Keramična industrija. Lansko leto je na štirih koncertih nastopilo blizu trideset ansamblov, toliko pa jih pričakujejo tudi letos. Revija bo v soboto, 24. in v nedeljo, 25. novembra. Prve prijave že prihajajo in lahko zapišemo, da se tudi letos obeta kvalitetna zasedba.

Vsako leto je na reviji tudi kakšna novost. Če so lani nastopili tudi igralci na citre, pa bodo letos harmonikarji, pesniki... Zraven bodo tudi manjše vokalne skupine pa dramski igralec Volodja Peer... Zaključna melodija bo letos »Rudarjeva pot«, ena izmed uspešnic domačega ansambla Veseli Libojčani. Prijavljeni so že ansambli iz Izole, Brezic, Rogaške, Laškega, Vojnika, Celja, Prevalj, pričakujejo še druge, zlasti iz Italije in Avstrije pa Zagorja, Velenja, Ptuja... V Libojah bo ponovno pravi cvet dobrih slovenskih viž in napevov, vse skupaj pa ena izmed prireditev v počastitev 50. letnice libojske Svobode. In še to: nekateri ansambli bodo izrabili gostovanje na libojski reviji tudi za dobrodelni nastop v domovih ostarelih občanov. Pohvalno!

TONE VRABL

II. LITERARNO SREČANJE USPELO

NASTOP VSEH GENERACIJ

Tudi osnovnošolci dobili svoj list »Hotenja«

Zveza kulturnih organizacij v Celju, njen odbor za literarno dejavnost, ki ga vodi Ljudmila Kajtner, je letos drugi pripravil literarno srečanje. Gre za akcijo, ki jo v slovenskem merilu izvaja ZKO Slovenije vsako leto v Gradišču pod takoimenovanim naslovom »literarna kolonija pisateljev in pesnikov začetnikov«. V Celju so prvič pristopili k tej obliki srečanja piscev lani, letošnja prireditev pa je že temeljit uvod v tradicijo, ki ima v Celju vse možne pogoje za svoj razcvet.

Letošnja literarna srečanja so bila tudi bolj pripravljena in na boljši kakovostni ravni kot lani. Minulo sredo so začeli s pogovori v prostorih Mladinske knjige, ki vse bolj postaja tudi kulturna ustanova in ne zgolj trgovska hiša, ki se ukvarja s prodajo knjig. V sredo je gostila

pod svojo streho književnike, ki so svoja dela izdali v zbirki Sodobna slovenska knjiga, ki jo urejuje Janez Mušič: svoja dela so brali v sredo dopoldne in popoldne Dimitrij Rupel, Peter Božič, Marjan Rožanc, Drago Jančar, Tomaž Šalamun, Veno Taufer (na sliki).

V četrtek zvečer so mladi v Pedagoškem šolskem centru pripravili literarni večer in presenetili z izborom ter načinom izvedbe.

V petek popoldan je bil v prostorih knjižnice Edvarda Kardelja v Celju pogovor o pisanju in branju, ki ga je vodil ravnatelj knjižnice Ivan Seničar. Tudi tega pogovora so se udeležili predvsem mladi. Zvečer pa je bil v Slovenskem ljudskem gledališču literarni večer v počastitev 10-letnice revije Obrabi. Igralci Ljerkaja Belak, Anica Kumer, Bogomir Ve-

Od leve proti desni: Marjan Rožanc, Drago Jančar, Dimitrij Rupel in Tomaž Šalamun

pridružil listu srednješolskega tudi osnovnošolski, ki ga je izdala prav tako Zveza kulturnih organizacij v Celju.

Tretja literarna srečanja prihodnjem letu naj bodo oplemenitenje prizadevanja za množičnost: tu so krajevne skupnosti in delovne organizacije, ČDK. Veliko priložnosti za sodelovanje.

D. MEDVED

TIMOV ZBOR VABI

Pevski zbor TIM Laško, ki ima za seboj več kot 50-letno tradicijo, vabi v svojo srednjo novo pevce. To je moški pevski zbor, ki ga je prekratkim prevzel nov pevovodja, sicer pa je zbor znan tudi samo v laški občini, marveč tudi na širšem območju.

Moški pevski zbor TIM ima redne vaje vsak torek v petek ob 18. uri v osnovni šoli Primoža Trubarja v Laškem.

FANIKA LAPORNIČ

VOJNIK

PRIDOBIVANJE PIONIRJEV

Krepitev gasilskih vrst in tekmovanja

Pionirji gasilci iz Vojnika so že nekaj časa precej aktivni, vrhunec pa so dosegli prav letos.

Ker prvo tekmovanje v občinskem merilu ni dalo zadovoljivih rezultatov, so tekmovanje ponovili in sicer A skupina v Vojniku, B skupina v Storah.

V Vojniku je bilo izredno uspešno tekmovanje. Sodelovalo je sedem desetini. Desetina Osnovne šole Vojnik pa je dosegla prvo mesto in s tem tudi svoj prvi pokal.

Sodelovali so tudi pri srečanju hrvaških in slovenskih pionirjev v Slovenskih Konjicah.

V nedeljo, 7. oktobra 79 pa

so na regijskem tekmovanju, ki ga je zelo uspešno pripravila občinska gasilska zveza Slovenske Konjice v Slovenskih Konjicah, sodelovale tri pionirske desetine iz Vojnika - redna gasilska in dve šolski. Vodili so jih desetarji, ki so vsi izprašani gasilci in sicer: redno gasilsko je vodil Maks Korošec, prvo šolsko Majda Dolinar in drugo šolsko Marija Korošec. Redna gasilska desetina je osvojila prvo mesto, prva šolska tretje mesto, druga šolska pa se je prav tako uvrstila med prvih deset, kar je zelo velik uspeh za podmladek GD Vojnik.

Pri Gasilskem društvu

Vojnik je bil velik problem pridobivanje pionirjev v gasilske vrste, ker starši niso imeli zaupanja v vodstvo in mentorje. Zato se je društvo povežalo z Osnovno šolo Vojnik, ki jim je pomagala pridobiti več gasilskih desetini.

Vojniške pionirske desetine sta vodila poveljnik Gusti Čerenak in mentor Silvo Kuder, ki ima za dobro pripravljenost desetini gotovo največ zaslug, saj je njegovo delo izredno prizadevno in požrtvovalno.

V službi ljudstva »Na pomoč«.

MILENA MARGUČ

25 LET RADIA CELJE

Srečanje z Marjanco in Sandijem Krošlom

Po dobrih dvajsetih letih sta znova sedla za mikrofona, pred tisto drobno napravo, ki vzbuja pravo spoštovanje in prinaša tudi tremo. Saj je v bistvu okno v širok svet.

Skupaj z Nado Božič-Belakovko, prav tako igralko Slovenskega ljudskega gledališča Celje, sta vodila srebrni program Radia Celje. Marjanca in Sandi Krošl. In po tem tudi krajši klepet. O spominih, vtisih...

»Ne spominjam se, kako je bilo. Bržčas pa so nas potrebovali. In prišli so radijski ljudje v gledališče in povabili. In tako sem pričela z delom, ki ga nisem bila navajena, ki je bilo čisto drugi svet, kot sem ga bila navajena doživljati na gledaliških deskah.« obuja spomin Marjanca Krošlova.

»Tudi jaz ne vem, kako se je začelo. Kakšnega posebnega dogovora zanesljivo ni bilo. Skratka, prišel sem na radio. Prav gotovo me je kdo povabil. In prišel sem, ker sem čutil v tem potrebo po stiku z ljudmi, poslušalci. Po stiku, ki sem ga dotlej doživljal le z odra.« je povedal Sandi Krošl.

»Vaju je kdaj spremljala trema pri radijskem delu?«

»Je. To je drugačna interpretacija. To je bilo nekaj povsem drugačnega.« brez zadrege pove Marjanca.

»O, da. Tudi trema. Stalo me je precej truda, da sem se discipliniral, da v branju poročil nisem iskal čustvenega ozadja. Informacija prenese samo logično interpretacijo.

Tresle so se mi roke. Papir je suštel, da ga je ujel tudi mikrofona. In sram bi me bilo za vsako narobe povedano besedo...« je dodal Sandi.

»In spomini?«

»Dobro se spominjam veselih večerov, številnih turnej in nastopov, ki smo jih imeli skupaj z ansamblom Edija Goršiča. Hodili smo po Kozjanskem in drugih krajih širšega celjskega območja. Takrat je začela svojo pevsko pot Stanka Kovačič, z mano je dostikrat nastopal Volodja Peer. Bilo je živahno, razgibano in lepo...« se je spomnila Marjanca Krošl.

»Moje delo je bilo predvsem v studiu. Na nastopih zunaj, na javnih radijskih oddajah, nisem bil velikokrat. Zato pa sem bolj sodeloval

pri literarnih oddajah, tudi radijskih igrar, saj smo jih imeli pogostokrat na sporedu.

Vrh tega se dobro spominjam našega obiska pri Radiu Maribor. Gledali smo, kajti v Celju je bilo vse bolj skromno. Pri prostorih, aparaturah... Toda, imeli smo ljubezen do tega radijskega dela, ki je veljala več, kot vse drugo.«

»In kako je bilo danes?«

»Sprva nekaj treme. Vse je bilo spet novo. In vendar sem vesela...«

»No, brez treme ne gre, zlasti pri gledaliških igrarjih. Vesel sem, da sem sodeloval v tej oddaji, hkrati pa ugotavljam, da se redko vidimo. Življenje nas je razteplo. Toda, želja po stiku s poslušalci, je vedno prisotna. Tudi zdaj.«

MILAN BOŽIČ

Kot napovedovalci so vodili srebrni program Radia Celje. Od leve: Sandi Krošl, Nada Božič-Belakova in Marjanca Krošl.

RAZVOJ REVOLUCIONARNEGA DELAVSKEGA GIBANJA NA CELJSKEM OBMOČJU OD ZAČETKOV DO LETA 1941

Kljub terorju, ki ga je uvedel starojugoslovanski režim z »zakonom o zaščiti države« 2. avgusta 1921, so komunisti, sicer v strogi ilegali delovali naprej. Prva ilegalna partijska celica v takih pogojih je bila ustanovljena že leta 1926 v Pesjem pri Velenju. Osnovala se je s pomočjo ilegalne organizacije »Sever« v Guštanju (Ravne na Koroškem), ki so jo vodili Lovro Kuhar-Prežihov Voranc, Franc Plankl in Ignac Teršek.

Na ustanovni sestanku v Melanskovem gospodarskem poslopju v Pesjem je prišel tudi Lovro Kuhar. Njeni zastopniki so se nato udeleževali važnih partijskih konferenc v Ljubljani, na Plešivcu (Uršlji gori), v Ravnah, Kotljah in Jaršah.

Vpliv partijske organizacije med delavstvom Šaleške doline je toliko narastel, da so komunisti mogli prevzeti vodstvo rudarske sindikalne organizacije v Velenju. Pokrajinski voditelji reformističnih sindikatov v Ljubljani pa so kot v mnogih drugih primerih razveljavili občni zbor v Velenju. To je povzročilo protestno gibanje številnih delavcev širom po Sloveniji.

Ko je leta 1923 podjetje Abel začelo graditi obrate za steklarstvo v vasi Tržišče pri Rogaški Slatini in ko je le-to bilo januarja 1927 pripravljeno za obratovanje, so prišli iz Zagorja steklarji, izkušeni borci vajeni stavk, v ideoloških spopadih s skrajnimi desničarji in v znanem boju z nacionalistično »Orjuno« 1. junija 1924 v Trbovljah.

Člani partije in skojevci iz Zagorja so se znašli v Rogaški Slatini v povsem novem okolju: nova tovarna, novi ljudje, predvsem pa okolje, ki o revolucionarnem delavskem gibanju ni vedelo ničesar ali pa prav malo; je delavcem steklarjem nudilo novih pobud za svoje delo na vseh področjih družbenega življenja. Ze februarja 1927 so ustanovili partijsko celico v Rogaški Slatini.

Veliki generalni štrajk v letu 1928, ki je trajal štiri mesece in so se ga udeležili rogaški steklarji, se je uspešno zaključil. O njem je France Klopčič napisal v takratnem legalnem tedniku Partije »Enotnost« z dne 2. novembra 1928, stran 41. tele misli: »To so nauki steklarskega štrajka. Za steklarsko delavstvo seveda še boj ni končan, kajti

USTANAVLJANJE PARTIJSKIH CELIC DO ŠESTOJANUARSKE DIKTATURE

PIŠE: EMIL LAJH

6

kapital, trust bo znova poslabšal položaj. Zgodilo se bo to z uvedbo novih strojev, s tako imenovano racionalizacijo. Zaradi tega steklarji vsi do zadnjega v strokovno organizacijo, kajti čakajo vas boji!«

Tudi Boris Kidrič, ki je bil večkrat na počitnicah na priljubljenem Knežcu, je prinašal sveže revolucionarne ideje in bodril mlade delavce v borbi, ki so jo vodili solidarno z delavci ostalih steklarn v Jugoslaviji. Ko je prihajal v Rogaško Slatino, je prinašal direktive Pokrajinskega komiteja, proučeval probleme partijske organizacije, predlagal načine partijskega dela in dajal napotila za borbo. Boris Kidrič je oskrboval celico s propagandnim materialom, letaki, ki so jih nato trosili v Šmarju pri Jelšah, Pristavi, Rogatcu in celo na Hrvaškem.

V Celju je bila ustanovljena prva partijska celica leta 1928. Iz ohranjenega poročila CK KP za Slovenijo oktobra 1926 je sicer razvidno, da se je tudi že tedaj pripravljala ustanovitev partijske organizacije v Celju. Ko se je začel leta 1929 v Celju prvi večji protikomunistični proces proti skupini delavcev-komunistov, je ohranjena obtožnica

Boris Kidrič v Rogaški Slatini leta 1928

državnega tožilstva v Celju, predložena okrožnemu sodišču 26. junija 1929, iz katere je razvidno, da je čevljarški pomočnik Josip Kocman februarja 1928 sklical partijski sestanek v kavarni Mala Evropa. Tukaj je povabljenim predlagal, da ustanovijo dve celici. V prvi naj bi bili starejši člani, v drugi pa mlajši. Ze naslednji dan (datum ni ugotovljen) so se sestali v gostilni Janžek v Linhartovi ulici in ustanovili še drugo celico.

Obe organizaciji pa sta obstajali le do januarja 1929. leta. Takrat so se namreč pričele aretacije in oblasti so še isto leto po zakonu o zaščiti države uprizorile v Celju tudi prvi sodni proces. Razsodba se je glasila: Josip Kocman na 24 mesecev, Jakob Butala 22 mesecev, Franc Weissbacher 16 mesecev, Anton Borščak 16 mesecev, Hinko Sommer 18 mesecev, Franjo Stojan 12 mesecev, Gustav Vičar 6 mesecev, Franc Krčmar 10 mesecev, Karl Pirš 10 mesecev in Vekoslav Lončarič 26 mesecev »robije«.

Arrestacije, obsodbe in brutalno preganjanje sleherne svobodoljubne misli so v času šestojanuarske diktature močno zavrele delavsko gibanje. Partijska organizacija v Sloveniji in njen Pokrajinski komitej sta delovala še vse leto po razglasitvi monarhofašistične diktature, uvedene 6. januarja 1929. Zato se je CK KPJ iz varnostnih razlogov preselil v Ljubljano, odtod pa marca 1930 v neposredno bližino Velenja.

Tedaj je bila celica Komunistične partije v Velenju izbrana, da pripravi zatočišče enemu delu članov CK KPJ, ki ga je poiskala pri Stropnikovih v Okonini pri Pesjem. Kot ilegalski so tukaj dva meseca prebivali: organizacijski sekretar CK KPJ Viktor Koleša-Savič, člana biroja CK KPJ Vojin Pecarski in Stanislavljevič-Krka, tehnični sekretar CK KPJ France Klopčič in sodelavec tehničnega aparata CK KPJ Franc Plankl iz Raven. Zadnja dva sta po enomesečnem bivanju pri Stropnikovih ilegalno odšla v Avstrijo. Kasneje se je pridružil v skrivališču pri Stropnikovih še Risto Samardič-Novič, član biroja CK KPJ.

Kmalu po odhodu vseh naštetih iz Pesjege je žandarmerija po izdaji zaprla člane domače partijske celice. S tem je bilo tudi ilegalno delo začasno onemogočeno.

Potreb po organiziranem varstvu in širokem zajetu otrok v predšolsko vzgojo ne moremo pokriti samo s hitrejšo gradnjo vzgojnovarstvenih ustanov, ker so nam za to potrebna večja sredstva kot jim imamo in daljše obdobje. Otroci, ki so zunaj varstva, pa so neponovljive in enkratne osebnosti, katerih rasti in oblikovanja ne smemo časovno odlagati do uresničevanja najbolj idealnih rešitev.

Vzgojnovarstvene ustanove kot bodiči centri vzgoje za predšolske otroke v krajevnih skupnostih so pred slabima dvema letoma pričele z uvajanjem novih oblik v varstvu predšolskih otrok. Tako naj bi se varstvo otrok v drugih družinah (gre za otroke, ki niso bili sprejeti v vzgojnovarstvene ustanove) legaliziralo in mu dalo strokovni »nadih«. Gre za dejstvo, da so starši, ki so iskali in oblikovali varstvo za svoje otroke v drugih družinah, bili prepuščeni sami sebi, čeprav so enako udeleženi pri oblikovanju sredstev za otroško varstvo kot tisti, ki imajo svoje otroke v vzgojnovarstvenih ustanovah. Njihovi otroci niso deležni družbeno ovrednotenih vzgojnih programov predšolske vzgoje, s katerimi oblikujemo otrokovo osebnost. Tega dejstva ne moremo prezreti in zato moramo s vključevanjem družinskega varstva v družbeno predšolsko varstvo in vzgojo postopno omogočiti večjemu številu otrok, da bodo imeli enake možnosti za rast in oblikovanje. Družbeno varstvo otrok v drugih družinah naj bi zajelo predvsem dojenčke in otroke do treh let, po tem obdobju pa naj bi otroke iz družinskega varstva vključevali v vzgojnovarstvene ustanove v krajevnih skupnostih.

Pri Pedagoškem inštitutu univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani je izšla študija z naslovom Družinsko varstvo otrok. V njej avtorica dr. Nuša Kolarjeva obširno razlaga pozitivne komponente družinske vzgoje, ki je zelo razširjena v svetu. Razvita je zlasti v skandinavskih deželah, Švici in celo v Sovjetski zvezi, za katero je znano, kako goji kolektivno vzgojo.

Torej Slovenci (kako je v drugih naših republikah nimamo podatkov), s to vrsto vzgoje nismo odkrili Amerike. Porajala se je v nuji in je v Sloveniji dokaj različno razvita. Menda je najbolje še v Velenju, tudi v Kranju so že prišli daleč, v Mariboru pa hite, da bi jo čimprej spravili na zeleno vejo, saj so v letošnjem letu v vrtcih odklonili čez tisoč otrok. Zaradi primerjave s Celjem, o njem bo tekla vsa naša nadaljnja beseda, smo povprašali v Maribor, kako tam urejajo družinsko varstvo otrok. Odgovorila nam je ravnateljica vzgojnovarstvene ustanove Podbrežje VIDA KOVAČ: »Mi močno razmišljamo o varstvu na domu, ker so potrebe izredne. V naši enoti smo do zdaj organizirali pet družin, ki vsaka varuje po šest otrok. To je dobra oblika vzgoje, s poudarkom na družinski vzgoji. Kolikor pa mi je znano, imamo do zdaj v Mariboru vsega skupaj 23 družin, ki se ukvarjajo z družinskim varstvom.«

NOVA VAS V CELJU - OTROCI PROBLEM ŠTEVILKA ENA

Ko smo se pred dobrim letom v Celju lotili tega perečega družbenega problema, situacija ni bila rožnata, a je bila na začetku in takrat se vedno pojavijo težave. Huje je to, da letos ni nič bolje, nasprotno, vse skupaj se je zavozljalo v klopčič in potrebno bo veliko skupnih družbenih sil, da se bo vsaj za silo razvozljalo. Lani sta bili zabeleženi v Celju dve varuhinji, cvetelo pa je varuštvo na črno. Letos se z varuštvom na domu poklicno ukvarjajo štiri varuhinje, črno varuštvo pa ima zlasti v naselju Nova vas čudovite pogoje za razvoj.

V to satelitsko naselje Celja se je od leta 1976 do 1979 naselilo čez 500 novih družin, pretežno mladih, z otroki. Porast celotnega prebivalstva v tej krajevni skupnosti pa je znašal od 1977 do danes od 2000 na 6700 prebivalcev. Lani so v tem naselju zgradili vzgojnovarstveni zavod Zarja in ob prvem vpisu so odklonili že sto otrok. Zato je bil tudi ta zavod v Celju med prvimi, ki se je ubadal z mislijo, da bi organiziral družinsko varstvo otrok. Sprva je bilo za to varstvo veliko zanimanja, ko pa so ženske zvedele za delovne pogoje, pa se je marsikatera umaknila, še več pa je bilo takih, ki niso zadostile kriterijem.

In kakšno stanje je danes, v tem trenutku? Ravnateljica VVZ Zarja IVANKA DJESNICEVA, nam je povedala: »Letos smo odklonili 182 otrok. Kapaciteta našega varstva je prav tolikšna, vendar je v našem zavodu trenutno 216 otrok. Priseljavanje pa je tako močno, da bi vsako leto rabili en dodatni vrtec.

PO SLEDI PREDLANSKE REPORTAŽE: PRVE LASTOVKE PRINAŠAJO SKRBI

LETOS: NEZAKONITA NUJA

V Celju družinsko varstvo otrok še ni zaživelo - Pa še ti poskusi so skregani z zakonom - Varuštvo na črno pa je včasih pravo nderuštvo

Naš zavod 'pokriva' pet krajevnih skupnosti in z vsemi smo se že dogovarjali, kako bi rešili ta pereč in nemogoč problem otroškega varstva. Sklicali smo sestanek vseh krajevnih skupnosti, katelega se je udeležil le predstavnik KS Nova vas. Nujno moramo vsi skupaj nekaj ukreniti na tem področju. Za naše otroke.«

LAHKO SEDEM NA ZATOŽNO KLOP

Medtem ko v vzgojnovarstvenem zavodu Zarja s pospešeno naglico iščejo vse oblike, da bi hitreje organizirali družinsko varstvo (do zdaj imajo eno samo družino), pa je njihova prizadevanja zavrl dopis družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije, ki opozarja vse, ki se ukvarjajo z varstvom otrok, da morajo biti njihovi pravilniki usklajeni z zakonom o združenem delu. Pravi, da varuhinja, ki varuje otroke na domu, ni v enakopravnem položaju z delovno organizacijo (delo za nedoločen čas, dopusti, zamenjava v času bolezni, nagrajevanje po delu).

Skratka, v Novi vasi, kjer je problem varstva otrok najbolj pereč, se je zataknilo oziroma pristiglo peruti hotenju, da bi se našla čim hitrejša rešitev. »Najprej moramo vse skupaj zakonsko urediti, drugače lahko sedemo vse ravnateljice, ki to obliko varstva iščemo in potrebujemo, na zatožno klop. In to v trenutku, če se katera od varuhinj spomni, da ni enakopravna s tistimi v naši ustanovi.« Tako Ivanka Djesničeva, ki je zaskrbljena še zaradi drugih stvari. Predvsem poudarja, da morajo biti varuhinje šolane, se pravi, da naj bi šle v tečaj. To pa zelo nerade store in to obliko odklanjajo.

REŠITEV - NUJNO ŠE EN VRTEC

Pa lasje zaradi odklonjenih otrok ne sivijo samo ravnateljici in vzgojiteljicam v VVZ Zarja v Novi vasi. Matere ne hodijo jokati, očetje pa ne bentit samo pred njihova vrata, ampak tudi na krajevno skupnost Nova vas. O tem smo se pogovarjali s tajnikom krajevne skupnosti EMILOM JANČARJEM. »Odklonjeni otroci v naši krajevni skupnosti so

problem številka ena. Starši se obračajo k nam po pomoč, zato tudi mi razmišljamo o vseh oblikah, ki naj bi reševale strahotno stisko. Zlasti - v kratkem se bo v Novo vas doselilo še 400 družin, pretežno mladih, z otroki. Starše napotimo v druge vrtce. Z izvršnim odborom otroškega varstva smo bili domenjeni in je bilo za to tudi namenjenih že 18 starih milijonov, da najdemo v novih blokkihčasne prostore. Pa se je potem izkazalo, da taki prostori niso primerni. Glede družinskega varstva smo v dvomih, je pa to res najboljša časna rešitev, a skupne akcije v zvezi s tem še ni bilo. Le en sestanek. Mi pospešeno delamo na graditvi novega vrtca in sicer severna varianta. Z gradnjo naj bi pričeli leta 1980, zgrajen pa naj bi bil najkasneje čez dve leti.«

OD PAROL K DEJANJEM

Tako se je nabral skupek vprašanj, ki lebdiijo v zraku. Dobro bi bilo pobarati še urbaniste, zakaj ob tolikih stavbah v novem naselju niso načrtovali ustreznih infrastruktur, predvsem pa prepotrebni vzgojnovarstveni ustanove. Slišali smo, da bi vsako leto razbili en vrtec, pa tudi to, da bo potrebno do naslednjega čakati še tri leta (v najboljšem primeru). Otrok, ki nimajo urejenege varstva je že 182, še več pa jih bo, ko se bo še letos doselilo 400 družin. Je potem čudno, da je povpraševanje po privatnem in neorganiziranem varstvu tako veliko? Menda računajo nekatere »črne« varuške za varovanje osmih ur tudi po 260.000 starih dinarjev, poleg tega pa morajo starši prinašati še sadje.

Lani smo obiskali kot primerek »črnege« varuštva »tetko« Samčevo iz ulice Bratov Vošnjakov v Novi vasi. Varovala je deset otrok, letos pa se je držalo nje-nega krila šest nadebudnežev. Splošni vtis je bil letos veliko boljši in vidi se, da v hišo zahaja patronažna sestra, ki varuhinjo podučí o tem in onem. Kako je pa tam, kamor ne zaide? Tu poteka varovanje le skozi dinar, proti temu pa so usmerjena vsa naša hotenja. Tega se tudi vzgojiteljice, ki organizirajo družinsko varstvo, najbolj boje. Zato je tudi težko najti žene, ki bi imele za vzgojo moralnoetične kriterije. In srce.

Pri prizadevanjih te aktualne družbene naloge, ki v Celju pri tolikih starih poraja protest, skrbi in zahtevek po ureditvi, morajo sodelovati vse krajevne organizacije in strokovne službe. V delokrog bo potrebno pritegniti patronažno službo in socialne delavce, ki poznajo razmere družin v krajevnih skupnostih. Kajti biti plat zvona, ne da kaj ukrenemo, je čisto odveč. Začetki res niso vzpodbudni, zato pa mora zdaj akcija dobiti širši obseg.

Tako ne bodo parole ob Mednarodnem letu otroka ostale le na papirju, marveč bodo prerasle v dejanja. V Novi vasi je to skrajni čas.

ZDENKA STOPAR

Ob šoli je v zaključni fazi gradnja industrijske postaje, ki bo namenjena za napajanje nove elektrojeklarne. Kasneje bo napajanje obeh peči potekalo preko Podloga.

OBISKALI SMO KRAJEVNO SKUPNOST ŠTO

SREČA Z NA NA ROBU M

Dolina na robu Celja v smeri proti Šentjurju desni strani toliko prostora, da se je stisnilo pa močno preobremenjena cesta, ob njej žek katero kipi proti nebu nekaj novih stolpnic z novega, svetlejšega v železarskih Štorah

KS ŠTORE:

Prebivalci: 3980
Volilci: 2846
Gospodinjstva: 1087
Čiste kmetije: 45
Zaposleni v tozdih v KS: 1093, nekaj pa se jih vozi v Celje (zlasti EMO in Topor) ter Šentjur.
Površina KS Štoře: 1780 ha skupaj s Teharju, ki so pred dvema leti postale samostojna krajevna skupnost.
Krajevna skupnost Štoře obsega naslednje zaselke: Štoře desni in levi breg, Kompole, Laška vas, Šentjanž, Prožinska vas, Pečovje in Ogorevec. Teh osem zaselkov je razdeljenih na pet stalnih območij, kjer delujejo delegacije za svet krajevne skupnosti in SZDL. Aktivni so tudi poverjeniki.

Bil je ponedeljek, 15. oktobra letošnjega leta, seveda. Toliko za kroniste. Jutro je bilo v stilu umazane jeseni, ki se preveša v zimo (gosta, nizka, v pljuča bodeča megla, mokrota, naliv, da je začofotalo v čevljih), popoldne je bilo lepše, prijetnejše (sonce, da so jesenske gozdne barve prišle »do izraza«, kot se temu reče...!). Obisk v Štorah, kraju na robu Celja. Srce in ožilje je železarna, nekaj malih kapilar predstavljajo osnovna šola ŠKIMC, zdravstvena postaja, Merx, Dom učencev, »štriletka« na Kompolah, tri trgovine (z založenostjo niso najbolj zadovoljni, trgovine so premajhne, potrebujejo večjo samopostrežnico itd.), pet gostiln...

Kot se spodobi smo se najprej ustavili tam, kjer je glavni štab nekega kraja, to je krajevne skupnosti. In takoj v uvodu moram zapisati, da smo tako storili prav, saj smo v trenutku prišli do takšnega vira natančnih informacij, kot redko kjje. Posredovala nam jih je tajnica Krajevne skupnosti Štoře Tončka Križnik, ki sicer stanuje v Šentjurju, svoje delovne moči pa že vrsto let razdaja po krajevni skupnosti Štoře z vsemi zaselki vred.

»Veliko smo naredili, veli-

ko še imamo za narediti, to je prvo, kar lahko rečem. Ponosni smo na dosežke! Vendar je že tako da hočemo vedno več! Največje težave imamo z komunalnim urejevanjem. Pri tem mislim na mostove, ceste, kanalizacijo, razsvetljavo, urejena avtobusna postajališča, prometno signalizacijo... Nekatera gospodinjstva izven Štor, zlasti v Pečovju in Laški vasi, še vedno nimajo vodovoda! To je tako velika investicija, da tudi z lastnim milijonskim prispevkom in prostovoljnim delom ne bi kaj dosti naredili, pomagati bo morala občinska komunalna skupnost, vnesti to v svoj program. Letos smo zgradili dva mostova pa asfaltirali cesto v Laški vasi ter še nekatere odcepe na Lipi, postavili štiri avtobusna postajališča v Prožinski vasi in Opoki, pet takšnih postajališč za smer proti Svetini imamo že naročenih. Dali smo drugo asfaltno prevleko na cesto proti Kompolum. V obravnavi je bil zadalni načrt za Kompole. Problem so prostori za delovna družbenopolitičnih organizacij. Zdaj so sestanki po šolah, gasilskih domovih, kmečkih hišah. Problem so fasade hiš v centru Štor! To je stvar samoupravne stanovaljske skupnosti, ki pa nič ne naredi! Večina kmetij je

pri nas hribovitih, zato se redke odločajo za preusmeritev. Vrtec imamo sicer nov in je trenutno v njem dovolj prostora, vprašanje pa je, kako bo, ko bosta zgrajeni novi stolpnici? Problem so tudi jasli. Naša velika letošnja pridobitev je knjižnica. Poseben problem predstavlja pokopališče. Imamo sicer dve, v Kompolah in na Teharju. Teharje pa se je ločilo od naše krajevne skupnosti, tako da smo mi brez pokopališča in občane pokopavamo v sosednji krajevni skupnosti. Tudi mi skrbimo za pokopališče. Tu bo treba nekaj narediti... Skrbimo za 40 cestnih odcepi, za vodovode, imamo skrb nad grobarjem, čistilko... Res, z vsemogočim se ukvarjamo!«

Tončka Križnikova se za trenutek ostavi, kajti prišla je »stranka« po pojasnilo, navet, to opravi in nadaljuje:

»Imamo 19 socialnih podpirancev. PTT storitve? Problem! Telefonskih števil ni, v nekatere zaselke nasijo pošto vsaka dva dni, prostorska stiska... Problemi so s stanovanjsko problematiko, ki jo pretežno rešuje železarna. V pripravi je izdelava srednjeročnega plana razvoja KS... Vključujemo se v akcijo Hortikultura 80... del naselja smo že počistili, zasedili gmožnice... Obvešča-

nje krajanov poteka preko glasila železarne, kjer imamo svojo rubriko... Veliko pozornost posvečamo SLO... Zelo dobro je opremljena celodnevna šola... Pričakujemo boljše zdravstveno službo z novim zdravstvenim domom, ki naj bi bil gotov za Dan republike...«

OD KOD IME ŠTORE?

»Na sedanje Štoře radi gledamo kakor da je pred njimi na njihovem prostoru pust in prazen svet. Dozdeva se nam tudi, da je šele nastanek sedanjih Štor rodil ime, ki ga nosijo.

Vendar ni tako, Štoře so v bolj prvinski obliki obstajale že prej in njihovo ime je staro. V samih Štorah so v preteklem stoletju tri domačije nosile ime Štor, med njimi ena tri in dve dve generaciji. Na bližnjem Teharju so bili nosilci tega priimka na štirih domačijah, ena taka domačija je bila v Čretu, v Osenici pa so bile tri. V starejšem Krajevem leksikonu (1937) najdemo krajevna imena: Štor (zaselek pri Kostanju nad Tuhinjsko dolino), Štorovje (kmetija v okolici Dešna pri Moravčah). Samotnih kmetij s tem značilnim imenom je gotovo še več. Da

spominja ime na posgozd je jasno. V kmečkih miški ali koseški občinarje so bili gozdovi sklast. Ljudje so pri njih dno sekali, tako da je m občinsko (koseško) so proti temu večkrat zagn s kaznimi. Od sekanj ostala obilica štorov – o ime ledin, domačij, zase in rodbin.

Po tradiciji so sekali z hraste. Znano je, da je hrast v prejšnjih časih v nonskem nižavju in v k nah s katerimi je prehal alpski svet zelo razširjev stavec. Hrast je spremljati od izvira do izliva. I tako je zaraščal tudi ok Voglajnih pritokov. Okrog Štor so bila še di drevesa. Na jelko nas sp njata krajevno ime Jel stajarejša oznaka za Zgd. Počovje) in hišno ime o ma priimek Jelovšek, k najdemo na Pečovju in Teharju, čeravno ne več pogosto, kakor je bilo toš daj. Olšensek za tovarn nas opozarja na grm jelše še danes rada spremljal toke...«

(Objavljeno v knjigi »vonske Železarne Z ZARNA ŠTORE«, ki je septembra 1975 ob 25 let delavskega samoupranja, 30 letnici osvoboditv

230 OBČANOV STAREJŠIH OD 70 LET

Med izredno prijetnimi vsakoletnimi prireditvami v KS Štoře je tudi srečanje s starejšimi občani, torej tistimi, ki so že »prekoračili« častljivo mejo sedemdesetih let. Teh je trenutno v KS Štoře kar 230! Srečanje je vedno v prostorih osnovne šole, ki si na vse načine prizadeva, da bi tem ljudem v starosti dneve naredila prijetnejše in veselejše. Akcija ni enodnevna, saj otroci ostarele občane obiskujejo tudi čez leto, jim kaj postorijo, prinesejo iz trgovine in podobno. Letošnje srečanje bo v petek, 26. oktobra ob 15. uri. Za vse objavljene pripravljajo kulturni program, otroci sami izdelujejo spominška darilca (letos bodo to ročno porisani krožniki!!!), možnost pa bo tudi za veselje in vrtenje ob prijetnih zvokih.

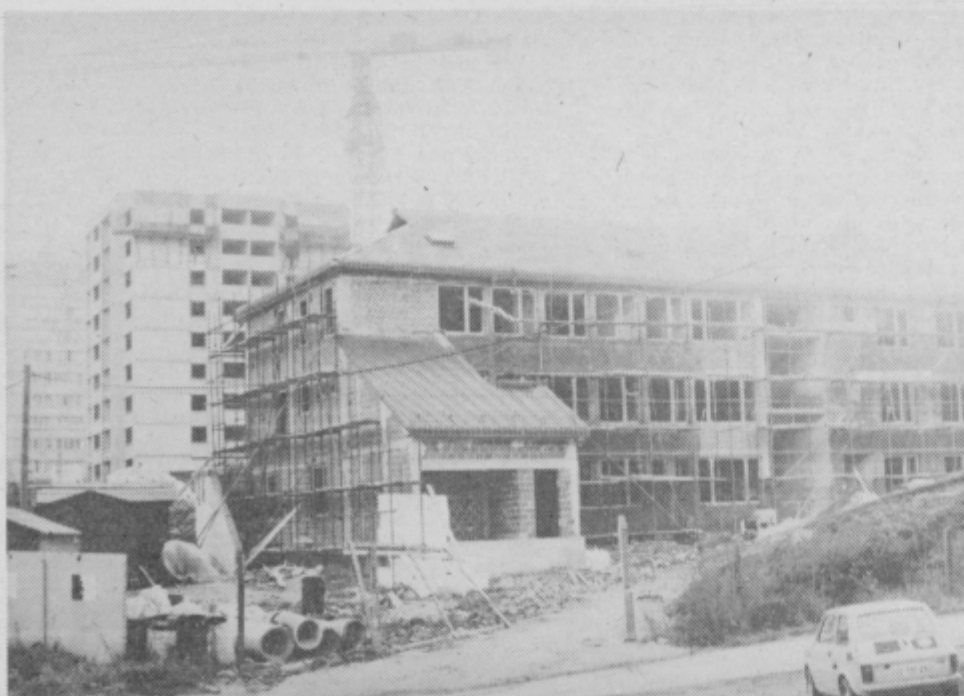
Največ občanov starejših od 70 let je v Kompolah in Prožinski vasi. Sicer pa pogledimo pet najstarejših občanov v KS Štoře! Zanimivo, da so na prvih petih mestih same ženske!

Najstarejša očanka je MARIJA MEKINDA, roj. 8. 12. 1890, stanuje v Štorah 26, sledijo: FRANČIŠKA RATAJ, roj. 19. 2. 1891 iz Šentjanža 13, TEREZIJA PINTER, roj. 9. 10. 1891 iz Kompol 87 a, MARIJA KOLAR, roj. 2. 8. 1892 iz Kompol 57, MARIJA CENC, roj. 7. 8. 1893 iz Štor 76 itd.

Med občani starimi nad 70 let je tudi veliko zakoncev. Najstarejša sta: FRANC (roj. 29. 5. 1897) in KATARINA (roj. 19. 10. 1886) SENIČAR iz Štor 14.

Ob sedanji osnovni šoli šolo, gradijo nov prizidek izboljšali.

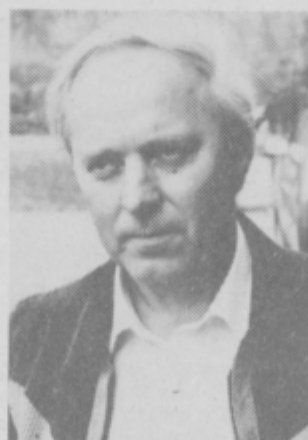
Trenutno največja in najpomembnejša investicija v Štorah pa tudi celjski občini je gradnja novega zdravstvenega doma, ki bi ga naj odprli ob letošnjem Dnevu republike. Domačni upajo, da bodo dobili tudi potreben kader za delo v tem domu...

PAKO ESTA

je med gričevjem na levi in
zdaj že krepko osivelih hiš
in ob njej še železarna, nad
nimi objekti kot znanilci

MILAN VIZJAK, sekretar ZK terena Štore: »Pri nas je večer problem zaradi strukture članstva, saj so v naši osnovni organizaciji pretežno gospodinjke in upokojenci, ostali pa so člani po osnovnih organizacijah v delovnih organizacijah, društvi in podobno. S Teharji smo se zdaj ločili (tam so ustanovili svojo organizacijo - op. p.) in tako imamo 16 članov. V bodoče se bomo morali bolj povezati z delovanjem komunistov v Železarni Štore.«

FRANC ing. ZELIČ, predsednik KO SZDL Štore: »Prvo, kar je treba izpostaviti je to, da v kraju zelo tesno sodelujeta železarna in kraj sam. Eno brez drugega ne bi šlo! Praktično se vse začne in tudi skoraj konča pri železarni. Povezava s Celjem? Zdaj je boljše, kot je bilo včasih. Žal se moramo še vedno potrjevati, kaj smo, kaj delamo in kaj smo naredili. Določena področja, zlasti komunala, so še vedno odprta. Skrbeti bi morali drugi, pa, obešajo nam.«

JOŽE ing. GABRŠČEK, predsednik sveta KS Štore: »Kako se počutimo na robu Celja? Tako, tako... Zaradi velike razsežnosti naše krajevne skupnosti imamo največje težave s komunalno ureditvijo, zato tudi ne moremo posvečati toliko pozornosti ostalim stvarim. 'Zunanji' so recimo probleme naših mostov, reševali tako, da so zmanjševali tonazo... Zdaj smo sami oz. s krepko pomočjo pripadnikov JLA in železarne naredili dva nova mosta! Problem je tudi, da ne dobivamo dovolj sredstev po ključu za naše potrebe!«

MILICA PLANK, podpredsednica skupščine KS Štore, sicer pa doma Kompolah: »Veliko žensk iz Štor in okoliških krajev se vozi na delo v Celje, zlasti v EMO in Toper ter v Šentjur. S tem so dodatne težave! Ne smemo pozabiti, kako je z ženskami na Svetini, Kompolah, Prožinski vasi... Kako naj one spravijo otroke v vrtec? V Štorah je zadovoljiv vrtec, problem pa je, kot sem že rekla, izven središča. Kako je v Kompolah? Problem so prostori, saj, gostujemo v šoli. Drugače je sodelovanje s KS dobro.«

10 letnici obstoja železarne Štore, stran 171 Op. p.: 15. 9. 1979, torej prejšnji mesec, je bilo natanko deset let, kar je bilo ustanovljeno Združenje podjetja Slovenske Železarne, katerih član so poleg železarne Jesenice in Ravne di Štore!)

DO KAJ VODI?

Predsednik skupščine KS Štore: Viktor ing. Opaka
Predsednik sveta KS Štore: Jože ing. Gabršček
Predsednik KO SZDL: Milan Vizjak
Predsednik KO ZZB NOV Štore: Milko ing. Starc
Predsednik OO ZSMS Štore: Janko Kozole
AG Železarni Štore: vodja Ivan Ocvirk
Strelska družina: Vinko Kozole
Osnovna organizacija RK Štore: Marjan Tržan
Prostovoljno gasilsko društvo Štore: predsednik Ivan Plevnik, poveljnik Ivan Krumpak
Prostovoljno gasilsko društvo Prožinska vas: predsednik Ivan Stojan
Ljudska tehnika Štore: Ivan Dovšek

Lovska družina: Vlado Savojc
Ribiška družina Voglajna: Boris Malec
Društvo upokojencev: Miško Verbič
TVD Partizan Štore: Sonja Ocvirk
Godba na pihala Železarni Štore: predsednik Frido Gradišnik, dirigent Franc prof. Zupanc (godba letos slavi 10 letnico delovanja, čestitamo!)
Tajnik KS Štore: Tončka Križnik

KRAJEVNI PRAZNIK 17. SEPTEMBRA

Med zanimivostmi v KS Štore je tudi ta, da svoj krajevni praznik praznujejo po tistem dnevju, ko je Železarna Štore, »srce in ožilje kraja«, dobila ključke samoupravljanja. To je bilo 17. septembra 1950.

PROBLEM KMETOV BORCEV

Predsednik KO ZZB NOV Štore Milko ing. Starc: »V naši organizaciji je trenutno 171 članov iz Štor, zaselkov, Svetine in Teharij. Nekateri želijo, da bi se glede na delitev krajevnih skupnosti razdelila tudi naša organizacija.

Naši člani pa so proti temu. Situacijo bomo rešili tako, da bomo na Svetini in Teharju ustanovili nekakšne pododbore, kljub temu pa bomo delovali skupaj. Poprečna starost naših članov je točno 61,5 let, kljub temu pa so zelo aktivni. Dobro sodelujemo s šolami in mladi že prevzemajo skrb za številna spominska obeležja na našem območju. Problemi so s kmeti borci, kjer zaščita ni takšna, kot bi morala biti. Zdaj šele delamo na tem da bi te probleme odpravili.

Samostojen aktiv borcev imamo tudi v Železarni.«

ŽALJENJE IN OBREKOVANJE NA PORAVNALNEM SVETU

Tajnica Krajevne skupnosti Štore Tončka Križnik ve povedati mnogo zanimivega tudi o delovanju njihovega takoimenovanega poravnalnega sveta: »Vsako leto imemo okoli 20 primerov, prevladujejo pa primeri žaljenja časti in obrekovanje. V 75% primerov se stvar na poravnalnem svetu reši, ostalo pa ostane »odprto« zaradi trme posameznikov.«

FRANC KERZNER je govoril o kulturi: »Leta 1955 smo dobili kulturni dom, ki je neprecenljive vrednosti in pomena za kraj. Žal pa ni izkoriščen tako, kot bi lahko bil. Imamo amatersko gledališče, godbo na pihala, ki letos slavi 10-letnico obstoja. Dobro sodelujemo s šolo. Imamo mladinsko filmsko gledališče. Žal pa je tako: ljudje pridejo do avtobusa in se odpeljujejo v Celje na kulturno-zabavne prireditve. Vse gre preveč mimo Štor. Pripravljamo ustanovitev kulturno umetniškega društva...«

MILKO ing. STARC, predsednik KO ZZB NOV Štore: »Kljub vsem težavam, ki jih imamo v našem kraju, pa se le lahko pohvalimo tudi s takšnimi dosežki, ki prerasčajo krajevne potrebe in jih recimo druge nimajo. Kulturni dom, kompleks športnih objektov na Lipi, zdaj bomo dobili nov zdravstveni dom, prizidek k osnovni šoli, novo trafo postajo... Vse pridobitve so sad dobrih odnosov, ki vladajo na relaciji KS Železarna Štore.«

TONČKA KRIŽNIK, tajnica KS Štore, sicer stanujoča v Šentjurju, zdaj pa ob delu še študira v Žalcu: »V takšni krajevni skupnosti, kot so Štore, je zelo »lušno« delati. Vse poznaš! Zelo rada pomagam ostarelim, ki so ti tako hvaležni za vsako dobro in lepo besedo. Vzeti si moraš čas in se pogovoriti s človekom, prisluhni njegovim težavam, problemom. Danes se tako malo pogovarjamo med seboj in v tem so problemi. Veste, topel, tovariški pogovor je polovica zdravja...«

Imajo učenci od prvega do šestega razreda celodnevno šolo. Šola je ena telovadnica. Pogoji za otroke se bodo tako še izboljšali.

PA ŠE TO

Težko je bilo sestavljati mozaik Krajevne skupnosti Štore. Vem, da v njem ob tem trenutku marsikateri kamenček (pomemben!) manjka. V delno tolažbo mi je, da smo o Štorah več ali manj redno poročali in da tako njihova velika in pomembna dela niso ostala v tajnosti. Današnji zapis je poskus predstavitve kraja z vsemi njegovimi najosnovnejšimi podatki. Če kateri izmed teh podatkov manjka, ne zamerite. Pišite in tako dopolnite to pisano skico o Štorah, ki so sicer na robu Celja, vendar tako močno prisotne z vsem, da brez njih ne moremo.

Sicer pa, to ni opravičilo vsem, ki so karkoli dali za lepši današnji dan v Štorah in zaselkih, ampak je prispevek k vsemu temu. Iskren in pošten, kajti tudi tisti predel stisnjen okoli sive železarne je lep.
TONE VRABL

Center Štor je takorekoč tam, kjer sta avtobusna in železniška postaja. Problem je prometna ureditev, kar bo treba slej kot prej izboljšati.

GORENJE NAD ZREČAMI

TRDNA VEZ Z ZEMLJO

Martin Kovše sodi drugače kot »ta mladi«.

Sonce je že izgubljalo svojo moč, zahladilo je in popoldanske sence so postale izrazitejšje, ko je Kovšev ata pripeljal svojo živino na travnik. Bilo je na zatonu poletja, ko sva se srečala na podpohorskem pašniku nad Gorenjem. In kot da bi se že dolgo poznala sva se zapletla v pogovor.

Martin Kovše je doma iz Koroške vasi pri Gorenju. Tistem Gorenju (da ne bo pomote), ki leži le nekaj kilometrov nad Zrečami in je naslonjeno na pohorske griče. Nič čudnega zato, da je Martin Kovše tako zelo navezan na naravo, na gozdove, na zemljo. Vse življenje že vdihava pohorski zrak in obdeluje skopo pohorsko zemljo, zato mu je še toliko bolj pristrast k srcu. In težko razume, kako lahko ljudje

sploh živijo v mestih, umazanih in od avtomobilskih plinov onesnaženih.

»Večkrat grem po opravkih v mesto,« je povedal Kovšev ata, a vedno si želim čimprej nazaj. V mestu mi smrdi, po benzinu smrdi. Pa tako mravljišče je mesto! Saj ljudje kar hitijo sem tja!«

Pod zelenim Pohorjem uživa Martin Kovše svoj mir. Pa za nič na svetu ne bi dal te pohorske spokojnosti, ki pomeni del njegovega dolgega življenja. Pravi, da mu ni za to, da bi nadležni »mestni« ljudje gradili po njegovi zemlji vikende in kalili njegov mir.

»Dokler bom jaz živ, zemlje ne prodam,« je dejal Martin Kovše. Kaj pa »ta mladi«? A, oni? Oni pa bi verjetno zemljo prodali, je dejal

Kovšev ata. Oni niso tako navezani na zemljo, raje delajo v dolini, v tovarni. Saj pomagajo, ampak ne z ljubeznijo. Na zemlji delajo, ker morajo, ker sta Kovševa ata in mama že bolna in stara. »Tako je pač to,« je dejal Martin Kovše. »Vse se spreminja, pa so zato tudi ta mladi drugačni, kot smo bili mi. Pa jim ne zamerim, da ne boste mislili, ker nočejo ostati doma. Naj si režejo večji kos kruha, če si morejo! A jaz se ne bom nikoli spremenil. Vedno sem bil kmet in do smrti bom ostal kmet. Preveč imam rad to zemljo, da bi jo pustil.«

Na podpohorski pašnik je že legla tema. Martin Kovše je počasi pognal svojo živino proti domu. Jutri se bo zdal novi dan.

DAMJANA STAMEJCIC

SILIRANJE KORUZE

Kljub slabemu vremenu v teh dneh kmetje spravljajo s polj koruzo za siliranje, ki bo prav prišla za krmo živine v zimskih in spomladanskih mesecih. Posnetek je iz Savinjske doline.

T. TAVČAR

STROKOVNI NASVET

SILAŽA IN SILIRANJE

Kisanje hrane so poznali že v starem veku

I. VONJ

- a) aromatično prijetno kisel 14 točk
- b) roka s katero smo prijeli silažo ima neprijeten vonj po masleni kislini, ali vonj silaže je močno kisel 8 točk
- c) silaža ima neprijeten vonj po masleni kislini, ali močan vonj po plesni ali močan vonj po zažganem 4 točke
- d) neprijeten vonj po masleni kislini se čuti že od daleč, silaža smrdi malo po gnojnici 2 točki
- e) silaža ima zoprni vonj, smrdi po gnojnici, ali ima močan vonj po plesni.

II. STRUKTURA

- a) Kot pri vhodnem materialu ob pričetku siliranja 4 točke

- b) rahlo spremenjena, finejši deli so mehkejši 2 točki
- c) Rastline za sluzaste ali plesni 1 točka
- d) finejši deli so že razpadli, so zelo močno sluzasti ali plesnivi 0 točk

III. BARVA

- a) pri koruzi svetlo zelena, pri detelji temna, uvela trava rjavkasta kot seno 2 točki
 - b) rahlo spremenjena: rumena do sivkasta 1 točka
 - c) močno spremenjena: svetlo rumena (maslena kislina), rjava črna (preveč segreto) močna plesnina 0 točk
- Točke za vonj, strukturo in barvo seštejemo (I. + II. + III.) in dobimo:

Potrebni silosni prostor za kmetijo v m³ izračunamo lahko po formuli:

$$P = 1.10 \frac{S \times K \times D}{T} m^3$$

Kratice pomenijo:
P = silosni prostor v m³
S = število gov. (normalnih glav gov. živ. 500 kg težke), ki bodo krmiljene s silažo
K = dnevni obrok silaže na GVŽ v kg
D = število dni v letu, za katere moramo pripraviti silažo
T = teža 1 m³ silaže v kg
1.10 = faktor, ki nam zagotavlja 10% rezerve zaradi izgub.

VRSTE SILOSOV

- V glavnem poznamo tri vrste silosov:
 - 1. Stolpni silosi
 - a) Armirano betonski stolpni silos (wihenspbran sistem)
 - b) Leseni stolpni silos
 - c) Stolpni silos zidan z zidakci
 - d) Aluminijasti stolpni silos
 - e) Stolpni silos iz poliestra

POPRAVEK

V prejšnji številki nam je tiskarski skrat tole trgovino v gradnji iz Žič prestavil v Tepanje. Ko njičani so to sicer kmalu ugotovili, mi pa objavljamo popravek zato, da bo »pravici zadoščeno«. Slika prikazuje torej trgovino v gradnji v Žičah, ki naj bi bila končno nared za 29. november.

V reportaži o »Vlaku, ki je imel dušo«, pa nam je skrat Karla Jevšenaka preimenoval v Alojza. Oproščamo se za obe napaki!
UM

Kakovost. razr.	Izguba hranilnih snovi	Krmljenje
Zelo dobra	20-18 točk	10-15% Paziti na
dobra	17-14 točk	15-20% higijeno v
zadovoljiva	13-10 točk	20-25% hlevu za krave
slaba	9-5 točk	15-30% primerna
pokvarjena	4-0 točk	do 100% neuporabna

PROSTORNINA SILOSA

Pri gradnji silosa upoštevamo razpoložljivo količino krme in število živine, ki jo nameravamo hraniti. Pri tem upoštevamo, da se bo število živine zaradi krmjenja s silažo povečalo.

Glede na vrsto krme, način rezanja in tlačenja tehta 1 m³.

- koruzna silaža 700-800 kg

vrsta živine	dnevna količina krme v kg	štev. krmnih dni	Skup. količ. v kg	Skupna kol. m ³
krava	18	200	3.600	6.0
telica (3-24 mes.)	11	200	2.200	3.5
govedo-pitanci (3-18 mes.)	10	200	2.000	3.3
govedo pitanci	10	365	3.650	6.0

HMEZAD ŽALEC

OJ, TO MLEKO, MLEKO...

Cene nestimulativno vplivajo na razvoj govedoreje

V žalskem Hmezadu - Kmetijstvo imajo največje težave zaradi izredno neugodnih tržnih odnosov v proizvodnji mleka, saj neusklažene in nizke odkupne cene mleka nestimulativno vplivajo na razvoj celotne govedoreje in intenzivne prireje mleka. Deficitarnost govedoreje znižuje akumulativnost kmetijstva kot celote. Tako so med drugim zapisali v poročilu o poslovanju gospodarstva občine Žalec v letošnjem prvem polletju. Beseda o tem je stekla tudi ob nedavnem obisku predsednika republiškega sveta ZSS Vinka Hafnerja v Žalcu. Sicer pa je treba zapisati, da stanje v Kmetijstvu ne bo posebej rožnato tudi zaradi manjšega pridelka hmelja. To bo zmanjšalo celotni prihodek za okrog trideset milijonov dinarjev in to ob istih proizvodnih stroških.

V Kmetijski zadrugi Savinjska dolina pa posluje večina temeljnih organizacij združenega dela na meji donosnosti. Poglavitni razlog za to je v razkoraku med cenami reprodromaterialov in cenami kmetijskih pridelkov, saj so se umetna gnojila močno podražila, pa tudi močna krmila in nafta, medtem ko so ostale cene pridelkov nespremenjene. K vsemu temu je seveda treba pršeti poslabšanje stanja na področju plačilnih pogojev. Kupci vse več plačujejo z menicami, kmetje pa zahtevajo plačilo v »suhem denarju«, kot je to navedeno v pogodbah. Vse to povzroča probleme z obratnimi sredstvi, še posebej problematično pa je področje naložb. KZ Savinjska dolina še do danes ni dobila od bank kreditov za naložbe in plan naložb tako ne bo uresničen.

V Hmezadovi delovni organizaciji Strojna je stanje na področju likvidnosti še kar zadovoljivo, res pa je, da je veliko plačil z menicami

do devetdeset dni. Velik problem predstavljajo izredno neugodni kreditni pogoji, da o nakupu domačih materialov, ki so vse dražji, niti ne govorimo. Sicer pa menijo v delovni organizaciji, da do konca leta sredstva za osebne dohodke ne bodo pred-

stavljala problemov. V neugodnih situacijah jim s sredstvi pomaga SOZD. Zaradi ukrepov na področju uvoza ne bodo mogli uvoziti petnajst obiralnih strojev iz Poljske, ki veljajo dvanajst milijonov dinarjev.

JANEZ VEDENIK

Sigma Žalec

Komisija za delovna razmerja TOZD Zabukovica

VABI

k sodelovanju delavce za naslednja delovna opravila in naloge:

1. Administrator v prodaji za določen čas
2. 10 KV monterjev vodovodnih naprav za delo v montaži
3. 10 KV monterjev ogrevalnih naprav za delo v montaži
4. 1 KV zidar pri zapolnjevanju sanitarnih sten
5. 6 PK zidarjev pri zapolnjevanju in razopaževanju san. stene

POGOJI:

- pod 1 se zahteva poklicna administrativna šola z dvoletnimi delovnimi izkušnjami
- pod 2, 3, 4 se zahteva ustrezna poklicna šola z najmanj enoletnimi delovnimi izkušnjami
- pod 5 se zahteva osnovna šola in 2 leti delovnih izkušenj na zahtevanih del. opravilih

Komisija za delovna razmerja TOZD Vransko

ZARADI VEČJE INVESTICIJE NA TOZD VRANSKO

vabi k sodelovanju delavce za opravljanje naslednjih opravil in nalog:

1. 7 KV ključavničarjev
2. 5 KV kleparjev
3. več varilcev z atesti
4. več delavcev za priučitev

POGOJI:

- pod 1 in 2 se zahteva ustrezna poklicna šola z enoletnimi delovnimi izkušnjami
- pod 3 se zahteva končana osnovna šola in tečaj za varilca z 6 mesečnimi del. izkušnjami
- pod 4 se zahteva nepopolna osnovna šola - začetnik

Osebnih dohodkov so v skladu s samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za razporeditev čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke »Sigue« Žalec.

Podjetje ima ustrezne delovne prostore, zagotovljeno družbeno prehrano in ugodne prometne zveze do temeljnih organizacij.

Pismene prijave o izpolnjevanju razpisnih pogojev z dokazili naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi na naslov:

Sigma Žalec, kadrovska služba - Pečnikova 1, Žalec

PO POTI SLAVNIH PARTIZANSKIH BOJEV

SAMO ENA JE SUTJESKA...

Tisti dan, ko so člani aktiva Zveze borcev celjskega Izletnika hodili po dolini Sutjeske, je bila majhna reka, kljub slabemu vremenu, čista in bistra. Toda, pred šestindridesetimi leti, od sredine maja do sredine junija 1943. leta je bila krvava, strašna in grozeča.

Sutjeska z vsemi svojimi današnjimi objekti, veličastnim spomenikom proboja, zmage in svobode, z muzejem, mladinskim centrom in drugimi, je prav gotovo največji in največastnejši simbol borbe jugoslovanskih narodov za svobodo. Je simbol in spomenik človekove hrabrosti.

Tu, v dolini Sutjeske in na strmih pobočjih gora, ki jo oklepajo, so bile odločilne bitke pete sovražnikove ofenzive. Sovražnik je hotel uničiti jedro narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije. Zato je na to območje skoncentriral 127.000 vojakov. Enot NOV so tedaj tu šteje 19.600 borcev, in med njimi okoli 4000 ranjencev.

V bitki na Sutjeski je sodelovalo osemnajst partizanskih enot: šestnajst brigad oziroma divizij, Vrhovni štab NOV Jugoslavije in bolnica. Imena vseh teh enot so vklesana v stopnice veličastnega spomenika, ki je, gledan iz zraka, zgrajen v obliki letalske bombe. V njeni glavi pa je grobnica 3301 padlemu borcu, kolikor jih tu leži, kajti Sutjeska je zahteval dvakrat večji krvi davek.

Izreden je Muzej bitke na Sutjeski, zgrajen v slogu bosenske pa-

stirske hiše - katuna. V njem je trinajst velikih fresk, delo slikarja Krsta Hegedušića. Freske zavzemajo površino 124 kvadratnih metrov in zavzeto govorijo o dogodkih na Sutjeskih, o bojih in zmagi, o proboju...

Korak se je ustavil tudi pri grobu slavnega komandantna Tretje divizije, Save Kovačevića. Nad Sutjesko, na pobočju Ozrena. Nad grobom stalno vihra rdeča zastava.

Na Ozrenu je bil 9. junija 1943. leta ranjen tovariš Tito. Bil je edini vrhovni komandant katere koli vojske v drugi svetovni vojni, ki je bil ranjen.

Sutjeska je danes zbirališče mladih iz vseh predelov Jugoslavije, tudi iz drugih delov sveta.

Sutjeska je samo ena, veličastna, nepozabna!

Tak je tudi obisk Foče, majhnega bosanskega mesta, kjer je bil od 20. januarja do 10. maja 1942. leta sedež Vrhovnega štaba NOV Jugoslavije in tovariša Tita. O tem znamenem fočanskem obdobju narodnoosvobodilne borbe govori tudi lep urejen muzej. To je bila tedaj tudi edina svobodna oaza sredi okupirane Evrope. To je bil čas, ko so nastali znani fočanski predpisi, izraz izkušnje dotedanjega potega narodnoosvobodilnega boja in dokument, ki predstavlja temelj naši ustavi.

V Fočo so prispeli tudi ozebli borci Igmanskega pohoda. Več kot sto so jih operirali v fočanski bolnišnici, prej avstroogrski vojašnici.

Mnogim so morali amputirati ne samo zmrznjene prste na nogah, tudi noge. Igmanski marš je postal legenda. Prav tako hrabrost borcev, ki so se ga udeležili.

Foča je danes mesto z okoli 15.000 prebivalci, sicer pa novo, kajti staro je bilo skoraj povsem uničeno.

In potem Jablanica in srečanje z bitko na Neretvi, z bitko za ranjence, z bitko, ki je po vsej pravici dobila ime najbolj humane vojne operacije.

Na bregu Neretve izreden muzej, na reki pa ob bunkerju porušen in novi most. Porušen ni tisti iz časa četrte ofenzive, marveč oni, ki je ostal po snemanju filma »Bitka na Neretvi«. Navzlic temu je izreden spomenik velikega boja in strategije, kajti sovražnik ni predvideval, da bodo partizanske enote z ranjenci prešle reko potem, ko so porušile vse mostove na njej in kot zadnjega most pri Jablanici. Bila je to ukana, ki je zapeljala tudi izkušene vojskovodje. V tej ukani tudi velika zmagina in rešitev ranjencev. Velika zmagina Titove strategije.

Vzpon na Makljen planino. Tudi tu veličasten spomenik bojem četrte ofenzive in bitke na Neretvi.

Bila je to pot spominov, občudovanja junaštva borcev, pot, ki nosi v sebi nekaj najbolj odločilnih dogodkov iz boja jugoslovanskih narodov za svobod. **Pot, ki bo jo morali poznati vsi.**

M. BOŽIČ

MLADI PIŠEJO

Vse kaže, da smo se zmotili. Sprva smo predvidevali, da bi imeli rubriko »Mladi pišejo« v našem tedniku vsakih štirinajst dni. Po gradivu, ki ga sprejemamo v uredništvu, pa se zdi, da bo naša kar stalni prostor v sleherni številki. Seveda bo to odvisno od vas, mladi sodelavci. Zato nam pišite.

V današnji rubriki so zapisi, posvečeni minuli akciji »Nič nas ne sme presenetiti.« Razumljivo, saj ste v njej sodelovali tudi šolarji.

Zdaj pa predlog: pišite nam o svojem kraju, zlasti pa o kakšni njegovi značilnosti. Morda se spletajo okoli gradov pripovedke, morebiti imate v vasi ali kraju človeka, ki se ukvarja z nenavadno dejavnostjo. Poglejte okoli sebe, prisluhnite besedi doma... in napišite.

UREDNIŠTVO

CELJE: KONFERENCA POD KOZOLCEM

V soboto, 29. in v nedeljo, 30. septembra, je bila po vsej Sloveniji akcija Nič nas ne sme presenetiti.

V šolo smo prišli ob tri četrt na sedem. Alarm pa je bil ob sedmih. Zatem je bil prikaz gašenja in prve pomoči. Po koristnih nasvetih smo se odpravili na Lahovno, kjer bi morala biti, tako kot vsako leto, mladinska konferenca.

Ko smo prišli na pol poti, je začelo deževati. In tako smo se učenci osmih razredov zatekli pod kozolec. No novo izvoljeni člani mladinskega odbora so se povzpeli na voz s senom, drugi pa smo posedli po praznih vozovih.

Po konferenci smo se odpravili na Golovec, kjer smo malicali. Zaplesali smo tudi kozaračko kolo.

Zvečer sem premišljevala, da bi bilo lepo, če bi vse sklepe, ki smo jih sprejeli na mladinski konferenci tudi uresničili. Prepričana sem, da jih bomo, saj vsi mladinci radi delamo.

POLONA ŽNUDERL
8. c I. os. š. Celje

LAŠKO: NNNP TUDI NA ŠOLI

Naši starši še dobro pomnijo strahote druge svetovne vojne. Mi, mladi, jih poznamo samo iz pripovedovanja.

Živimo v miru, vendar se tudi mladi zavedamo, da moramo biti vedno pripravljeni na obrambo naše domovine. Da bi bila naša pripravljenost čim boljša, moramo veliko vaditi. Zato se pripravljamo celo leto. Vsako leto imamo na šoli obrambni dan z orientacijskim pohodom, v katerem pokažemo znanje iz prve pomoči, učimo se orientacijskih veščin, spoznavamo orožje itd.

Tudi letošnji 29. september, ki je dan pionirjev, smo počastili z obrambnim dnevom naše šole. S tovariši razredniki smo se v soboto zjutraj ob osmih zbrali in skupno odšli v razrede, kjer smo se učili, kako ravnati v primeru elementarnih nesreč ali vojne. Bolj, ko se je ura bližala deseti, bolj smo bili vznemirjeni. Ko je zatulila sirena, smo vsi skočili na noge in se postavili v vrsto, potem pa drug za drugim, brez gneče, odšli v spodnji trakt, ki je naše začasno zaklonišče. Učence petih in šestih razredov pa so evakuirali v Rečico.

BERNARDA FLANDER,
8. d. os. š. Laško

STRANICE: DOBRA PRIPRAVLJENOST

Po končani akciji Nič nas ne sme presenetiti v naši Krajevni skupnosti, smo obiskali Roziko Sodin, ki je bila vodja štaba akcije in jo vprašali:

»Koliko krajanov je v akciji aktivno sodelovalo?«
»Po naši oceni je bilo vključenih 250 ljudi. Če pa računam tu še na pionirje, tabornike in mladince, potem je skupna številka večja od 400.«

»Kaj je pokazala akcija?«
»Predvsem to, da so delovni ljudje in občani pripravljeno sodelovati na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.«

»Kako ste bili zadovoljni z akcijami pionirjev in tabornikov?«

»Vsi smo veseli, da imamo takšno mladino, ki je vzorno opravila naloge. To smo pričakovali, saj gradimo prihodnost prav na vas.«

»Vas je kaj presenetilo?«
»Ne, nič, saj je bila akcija pripravljena v naprej. Dobra pripravljenost pa je pogoj za uspeh.«

JASMINA BORNŠEK,
3. r. os. š. Stranice

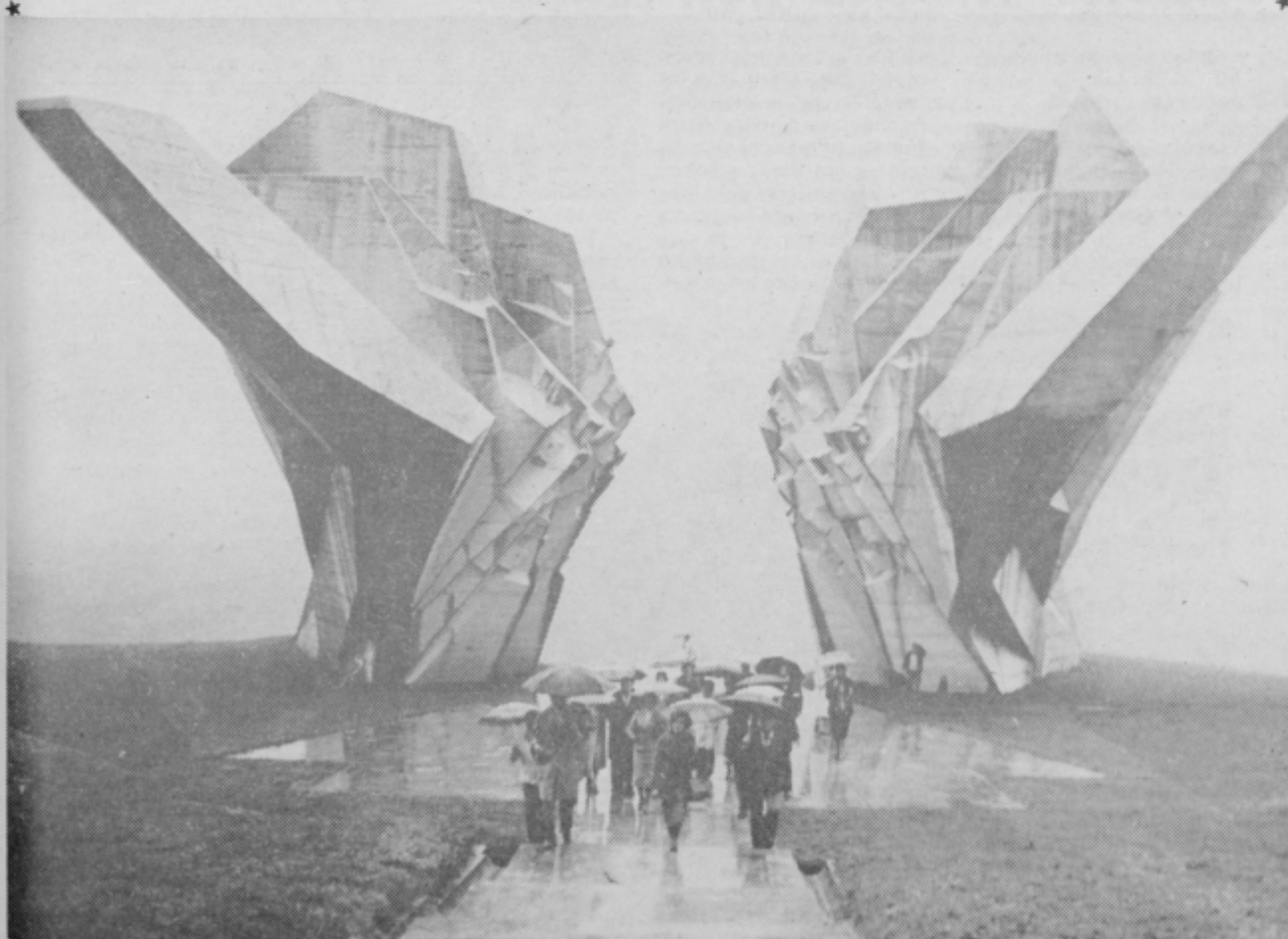
LESIČNO: O BRAČIČEVI BRIGADI

V nedavno akcijo NNNP smo se aktivno vključili tudi pionirji osnovne šole Lesično. Za to priložnost smo povabili borca Bračičeve brigade in udeležence pohoda XIV. divizije na Štajersko Staneta Lavriča. Pripovedoval nam je o bojih Bračičeve brigade in povedal, da sta bila s pesnikom Kajuhom dobra prijatelja. Kajuha so imeli radi vsi, ker je znal z lepo besedo navdušiti. Pripovedoval nam je tudi o hrabrem komandantu Iliju Badovincu, ki je padel v Gračnici. Sicer pa je Stane Lavrič tudi odgovarjal na naša vprašanja.

Na koncu razgovora je našemu pionirskemu odredu podaril zbornik fotografij o Štirinajsti diviziji.

Stane Lavrič nam je obljubil, da nas bo prihodnjo pomlad znova obiskal.

ROMANCA ČEPIN
8. r. os. šole Lesično

Člani aktiva Zveze borcev celjskega Izletnika pri mogočnem spomeniku na Sutjeski

VINSKA TRGATEV

OBRODILE TRTE SO SLADKO

V Virštanju pa se ob tem le kislomasmihajo

Letošnja grozdna bera bo v vsej Sloveniji rekordna. Grozdje je obrodilo tako kot menda že petnajst let ne, saj je bilo vreme naravnost idealno. Rekordni pridelek. Kakovost. Veselje proizvajalcev. Kolikor toliko ugodne cene. V Virštanju pa se ob tem le grenko nasmihajo. Marsikje je bil pridelek kar desetkrat slabši kot leto dni poprej.

Nasmehi v Virštanju so torej kislji. Kljub temu, da je grozdje, kolikor je pač obrodilo, zelo sladko. Sonca je bilo v času dozorevanja dovolj, dovolj pa je bilo tudi toče, ki je dober pridelek dobesedno potolkla. Ne pa trdnosti tamkajšnjih ljudi, ki se ukvarjajo

z vinogradništvom. Bo pa drugo leto boljše, pravijo. Morda smo prav zaradi tega, ker je bilo grozdja mnogo manj, tudi v glavnem zamudili trgatev, saj so z njo prej končali kot po navadi. Najprej smo v Virštanju srečali Stefko Strausa, ki nam je pripovedovala, da imajo precej vinogradov v najemu. Medtem ko so lani obrali kakšnih 8000 litrov grozdja, so ga letos le 2000 litrov. Res je, da imajo manjše površine, kot so jim imeli lani, res pa je tudi, da je bila bera dvakrat do trikrat manjša kot so pričakovali.

S kolegom Tonetom sva potem zašla med nasade

grozdja. Zalostni so bili pogledi na gorice, kjer ni bilo moč videti niti enega grozda več. Tudi obiralcev ne, oprtanih z brentami in njihovoga prepevanja ni bilo slišati. Stefka Strausova nam je priporočila naj obiščeva domačijo Mimi Leskošek, kjer menda še trgajo grozdje. Pokazala nama je kmetijo na hribu, vendar sva kmalu ugotovila, da so tudi tu že opravili svoje.

Zanimiv pa je bil klepet z Jožkom Bovho. Fant je sicer avtoprevoznik, njegov oče pa se ukvarja z vinogradništvom in Jožko pri tem seveda tudi pomaga. Povedal nam je, da so letos pridelali

namesto 9000 litrov grozdja le nekaj več kot tisoč. Tisto, kolikor ga je, je sladko in vsaj s sladkorjem ne bo stroškov, je v šali dodal, potem pa je pripomnil, da je še sreča, ko v takšnih primerih priskoči na pomoč zavarovalnica. Jožkov oče, ki se je med pogovorom vrnil iz vinograda, pa je potem govoril še o časih pred drugo svetovno vojno. Spominjal se je dni, ko razmere vinogradnikom niso bile pretirano naklonjene. Še več, ljudi, ki so se ukvarjali s to dejavnostjo, so podcenjevali. Viničarji so bili to. Še danes ta beseda zveni tako neprijetno, pa čeprav so se razmere popravile. Res pa je, da še vedno niso takšne kot bi morale biti. Morda je tudi v tem vzrok za to, da je vinogradniških površin precej manj kot jih je bilo v času med obema vojnama, ali celo pred sto leti. Velik napredek v gojenju pa je seveda nadomestil te površine. Še posebej je očiten v zadnjih letih, ko se je za vinogradništvo odločalo vse manj mladih ljudi. Prav mehanizacija, sodobno strojno obdelovanje in nega vinogradov so prispevali k temu, da vidimo vse več nekdanj že skoraj zapuščenih površin, ki krase tudi okolico Virštana. Seveda ne gre prezreti povezovanja proizvajalcev z dobro opremljenimi delovnimi organizacijami.

To vse pa je tisto, kar vzbuja vero za v naprej tudi vinogradnikom iz Virštana. Morda pa bo drugo leto boljše. No, slabše že skoraj ne more biti kot je bilo letos. Drugo leto bodo fantje z brentami na ramenih bolj veselo vriskali med brajdami, gospodinje med rebri bodo bolj veselo ponujale hlebce še toplega kruha iz peči in na likofu bo šele veselo. Vse tiste dobrote, pa morda ne bodo tako okusne. Iz sodov se v majolike še ne bo iztekala letošnja letina.

JANEZ VEDENIK

Tale posnetek seveda nismo napravili v Virštanju, pač pa na kmetijski razstavi v Šentjurju. Tako ni naključje, da je slika tako lepo ozaljšana. V Virštanju kaj takega letos skoraj ne bi mogli posneti.

Foto: T. Tavčar

Komisija za medsebojna razmerja

Osnovne šole Bratov Juhart Šempeter

objavlja dela in naloge

- KV kuharice

za nedoločen čas.

Kandidate prosimo, da pošljejo pismene ponudbe z dokazili na gornji naslov.

Rok prijave je 15 dni.

POLZELA
TOVARNA NOGAVIC/POLZELA

LEA

EKLUZIVNE HLAČNE NOGAVICE

VELEBLAGOVNICA

TKANINA

CELJE

tozd maloprodaja

vam predstavlja oddelek moške konfekcije

ZINKA PETEK, vodja oddelka za prodajo moške konfekcije v veleblagovnici Tkanina: »Naj vam o sebi postržem s tremi podatki. Tu, v tem kolektivu Tkanine, sem polnih enaintrideset let, na oddelku za prodajo moške konfekcije štiriindvajset let, vodja oddelka pa sem šestnajst let. To je moja osebna legitimacija kot trgovske delavke, kot prodajalke...«

Poglejmo resnici v oči. Kadar moški kupuje zase obleko, hlače, plašč ali kaj podobnega, se najbolje počuti v tisti trgovini, kjer ga bo postregla prodajalka. Ker ve, da mu bo najbolje svetovala, da se bo z njo najlaže in brez predsodkov pogovoril o vzorcu, barvi, modnem kroju... ker skratka ve, da bo dobro kupil in da se bo v novi pridobitvi tudi dobro počutil.

In to je prednost, ki jo ima oddelek za prodajo moške konfekcije v veleblagovnici Tkanine v Celju. In še več drugih. Toda, ostanimo pri prvem, človeškem faktorju, ki je prav gotovo več kot pomemben, poleg zaloge, izbire itd. Kajti, kadar koli boste prišli na ta oddelek, v drugem nadstropju veleblagovnice Tkanine, boste naleteli na žensko prodajalko. Sest jih je namreč, ki skrbijo, da svoje delo kar najbolje opravijo.

Čeprav ima oddelek moške konfekcije v veleblagovnici Tkanine velik prostor, je še vedno premajhen. Dostikrat pretesen. Toda, navzlic temu je

pregled nad razstavljenimi izdelki tak, da ni moč gledati česa prezreti.

Na obešalnikih imajo vsakokrat več kot tisoč hlač. Najrazličnejših seveda. Za vse postave in želje. V klasičnem in modernem kroju. In kar je najvažnejše - tudi tako imenovane vmesne šte-

vilke. Tu, torej ne poznajo opravičila - nimamo za vas. In če boste iskali hlače, izdelane z raztegljivim žametom, ne pozabite: na oddelku moške konfekcije v Tkanini vas čakajo!

Toda, ne gre samo za hlače, čeprav jih je največ. Gre za celotno lahko in težko moško konfekci-

jo. Tako tudi za plašče, obleke, vetrovke, za balonske plašče, tudi z vložkom.

Prav tako ne manjkajo izdelki usnjene konfekcije, kot suknjiči, bunde, plašči...

Vetrovke so poglavje zase, tudi zato, ker vse bolj izpodrivajo suknjiče.

Dovolj in veliko je tistih kratkih v modernem kroju, in izdelanih iz blaga, poliestra, zameta, umetnega usnja...

Tudi pokrival ne manjka. Seveda, ne pozabimo da gre za oddelek moške konfekcije. Torej, pokrivala za moške. To pa so kape vseh vrst, klobuki, zdaj že tudi kučme za zimo itd. Zanimiv in močno iskan je komplet kape in šala v enakem vzorcu!

Ali vas zanima, koliko oblek je razstavljenih vsak dan? Nič manj kot petsto! Tudi ta številka pove, da skrbijo za svoje kupce, za vas, da bi vam radi čim več pokazali.

Tudi na tem oddelku veleblagovnice Tkanine v Celju prodajajo na potrošniški kredit. Vse v zvezi s posojilom uredite kar v trgovini. Polog je petnajstodstoten. Seveda, pa ta način prodaje, na potrošniško posojilo, velja za celotno veleblagovnico, za vse oddelke. Malenkost boste rekli, pa ni. Gre za darilne bone. Velikokrat rešujejo iz zadrege!

Med mnogimi prednostmi je seveda tudi krojaška servisna usluga. Če kupite hlače, ki so morda predolge, vam jih popravi krojač iz servisne delavnice Tkanine. Če je treba in če to zahtevate, krojaški mojster tudi sam oceni na vas, kaj je treba na obleki, hlačah, plašču... popraviti, izboljšati.

Oddelek moške konfekcije v drugem nadstropju veleblagovnice Tkanine vas vabi in pričakuje. V zalogi vse za jesen in zimo!

ZDRAVILNE RASTLINE

ČESEN

Česen je ena izmed najstarejših zdravilnih rastlin in je sorodnik čebule, drobnjaka in pora. Pri nas je zelo dobro znana rastlina in raste skoraj na vsakem vrtu. Pobiramo zrele čebulice, ki imajo svojevrsten duh in sladkast, pekoč in dišaven okus. O zdravilni moči česna vemo danes že precej. Vsebuje celo vrsto kemičnih snovi, ki delujejo zdravilno. Med njimi je najpomembnejše eterično olje alicin, nadalje rastlinsko vezana jodova spojina rodan in nazadnje manjša količina organske kremenčeve kisline. V prvi vrsti česen vpliva na črevesno floro, predvsem zavira čezmerno vrenje in gnitje ter urejuje sestavo bakterij. S tem se zboljšajo neprijetne težave, ko človeka napihuje, ko ga začne črvičiti, ko težko prenaša mnoge jedi.

Drugi učinek česna sega v žilni sistem. Povečuje prekrvavljenost prebavnih organov, urejuje krvni obtok ter tako pospešuje odstranjevanje strupenih snovi iz krvnega obtoka. Posredno pospešuje normalno delovanje srca, utrip se umiri ter izginejo tudi razne motnje, ki te pojave spremljajo in sicer nespečnost, živčno razburjenost. Žal ima česen veliko neprijetno lastnost, ki je tesno povezan z učinkom. To je močan vonj, ki nastane zaradi izhlapevanja učinkovin skozi kožo in pri izdihavanju skozi pljuča. Prav to pa dokazuje, da česnovne aktivne snovi prodrejo do najtanjših žilic na površini telesa.

Česen ima še splošni tonični učinek, ki nastopi hitro in je blagodejan zlasti pri starejših ljudeh. V zadnjem času so potrdili starodavno ljudsko modrost, da česen podaljšuje življenjsko dobo. Tako sveže pripravljene česnovne sok zmanjšuje holesterol, varuje stene ožilja in precej znižuje krvni pritisk. Če pa je česnov pripravek star, pa se ta učinkovitost zelo zmanjša.

Ljudsko zdravilstvo pa priporoča česnovno tinkturo, ki jo pripravljajo zoper vse nadloge, tako pri prehladu dihalnih potov, kot za boleznih prebavil, kožnih izpuščajev itd. Za pripravo tinkture vzamemo četrtilnogram česna in ga drobno zrezanega namočimo v litru dobrega žganja. Dobro zamašeno steklenko imamo na toplem nekaj tednov, nato pa jo pretočimo.

BORIS JAGODIČ

OZD »KREATOR« Celje

ponovno razpisuje prosta dela in naloge:

SAMOSTOJNEGA RAČUNOVODJE

(ni reelekcija)

Pogoji.

- Višješolska izobrazba ekonomske smer in nad 3 leta prakse na odgovornih delih in opravljenih v računovodstvu,
- srednješolska izobrazba ekonomske smeri in nad 5 let prakse na odgovornih delih in opravljenih v računovodstvu,
- da je kandidat moralnopolitično neoporečen in da ima pravičen odnos do samoupravljanja,
- da ni bil kaznovan zaradi kaznivih dejanj ali gospodarskih prestopkov.

Poskusno delo traja 3 mesece.

Pismene prijave s kratkim opisom dosedanjega dela in dokazila o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Razpisna komisija delavskega sveta pri OZD KREATOR, Celje - Cankarjeva 1/II.

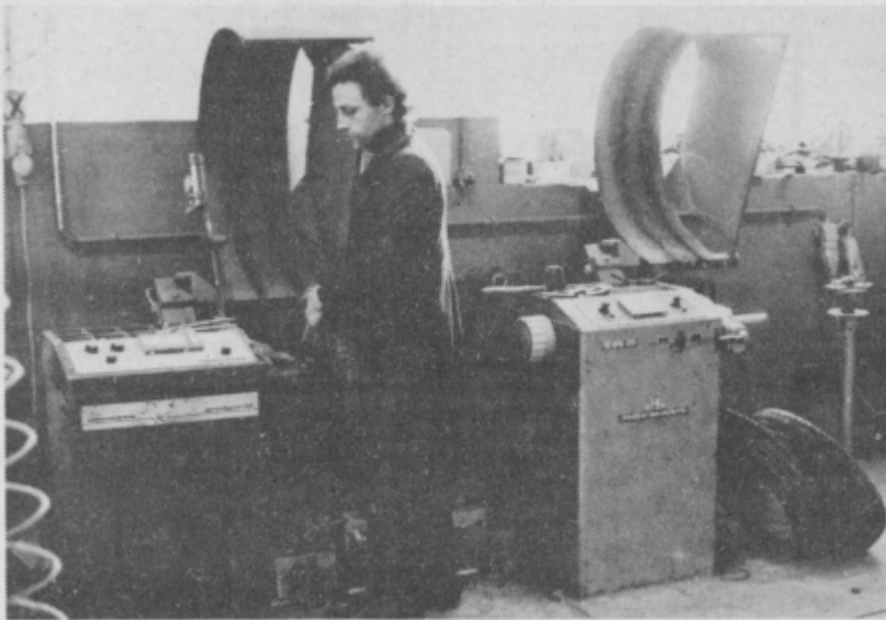
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

avtomerkur

TOZD CIMOS
kmetijska mehanizacija
CELJE

AVTOMOBILISTI POZOR!

Nakup avtogum in plaščev, montažo, uravnoveženje in vulkanizacijo avtogum za vse vrste osebnih avtomobilov lahko opravite na enem mestu:

Vulkanizacija JANEZ GORŠIČ na Mariborski cesti 54 a. Delovni čas od 7.30 do 18. ure vsak dan.

CENA avtogum je enaka kot v trgovinah Slovenija avto TOZD CKM Celje.

MI IN ZDRAVJE

OBOLENJA DIHAL IN SRCA

Kronični bronhitis je zelo razširjena bolezen in je najpogostejši vzrok za respiratorno insuficienco (oslabljeno dihanje) in kronično pljučno srce. Če so spremembe na dihalih tako razširjene, da pride do pospešene in oslabljene dihanja, privede to do nabiranja CO₂ v krvi. Ta povzroči, da se mišična vlakna, ki so v bronhiolah in v žilah zožijo in tako se dviguje pritisk v pljučnem sistemu in desno srce prehaja v kronično pljučno srce.

Kisik prehaja v kri preko celotne dihalne poti do alveole, ta pa skozi membrano alveole v tekočino med celicami, nato skozi ovojnico, ki ovija najbolj drobne žilice, to so kapilare v plazmo in od tu skozi membrano rdeče krvničke. Če se zgodi kakšna sprememba na tej poti to tudi privede do obolenja in količina CO₂ naraste, koncentracija kisika pa pade. Spremembe, ki so najpogostejše na tej poti, so zaradi popuščenja levega srca. Takrat zalije pljučne mehurčke tekočina, podobno se dogaja tudi pri pljučnici, le da takrat zaradi okvare mešička prehaja v pljuča tudi bele krvničke. Pri kardiilih pa pride do zadrževanja membrane v mešičku, razmnožuje se tudi vezivno tkivo. Površina difuzije, to je površina membran preko katerih prehaja kisik v kri pa se lahko zmanjša tudi z zmanjšanjem števila mešičkov, kar se zgodi pri pljučnem emfizemu, ko mešički popokajo in namesto velikega števila mešičkov nastane bula, ki ima le malo žil in lahko pri naporu celo poči. Če je teh bul po pljučih veli-

ko in lahko je pljučno tkivo zaradi tega razredčeno, govorimo o emfizemu pljuč. Težave, ki se javljajo pri tej bolezni so najprej nespecifične in se izražajo v splošni utrujenosti, pri naporu pa se takšen bolnik hitro zaduha, stalno ali vsaj zelo pogosto izkašljeje izpljunek, ki je zlasti karakterističen zjutraj. Zaradi pomanjkanja kisika v krvi pride do povečanja količine krvi, ustnice postanejo

PIŠE: DR. JANEZ TASIČ

plavkaste, nohti pa se nepravilno razvijajo. Zaradi razširitve pljuč nad srce se le to slabše sliši, prsni koš pa postane postopoma širok. Spremembe na pljučih in na srcu se vidijo zlasti pri rentgenski preiskavi pljuč in srca tako, da se danes že sistematsko odkrivajo z rednimi fluorografskimi akcijami. Zgodnje spremembe se lahko ugotovijo na pljučih z modernimi tehnikami pretoka krvi skozi pljuča, kjer se uporabljajo za tako diagnostiko radioaktivni izotopi. Upor v dihalnih poteh pa se enostavno izmeri s pravzaprav ceneni aparati, ki daje pregled nad količino celotnega zraka v pljučih ter razne idekse ventilacij. Najmoderneje aparature lahko celo določajo upor prsnega koša pri dihanju, vendar moramo pri tem zapreti celega človeka v aparat in tako vršiti preiskavo. Tudi v elektrokardiogramu se pojavljajo karakteristični znaki za

pljučno srce. Ko se ti znaki pojavijo, so spremembe na srcu že skoraj nepopravljive. Z zdravljenjem lahko le upoštevamo slabšanje ali celo preprečimo napredovanje bolezni.

Pri boleznih pljučnega tkiva je glavni znak pospešeno dihanje in cianoza, medtem, ko je dispnea ali oteženo dihanje manj izrazito. Bolezni, ki so najpogostejši vzrok za takšno spremembo na pljučih so pljučna fibroza, tuberkuloza pljuč, bronhiektazije, pnevmokonioza (silikoza) in razne druge manj pogoste a zato nič manj nevarne bolezni.

Spremembe, ki tudi dosežejo do oslabljenega dihanja, so lahko okvare zaradi kostno-mišičnega sistema prsnega koša. Težave z dihanjem se javljajo pri ukrivljeni hrbtenici, po operaciji na pljučih, pri oslabljeni napetosti medrebrnih mišic, pri težkih vnetjih rebre mrene in pozneje, ko ta vnetja pustijo velike zarastline. Posebno zanimiva, a redka bolezen je Pickwickov sindrom, ki jo je opisal Dickens v romanu »Pickwickovci« in se javlja pri debelih ljudeh. Zaradi debelosti je dihanje zelo oteženo, center za dihanje potrebuje veliko koncentracijo ogljikovega dioksida za stimulacijo dihanja. Takšni bolniki diha le občasno, pozneje pa nekaj časa počivajo in zopet hitro diha. Hujšanje je tu edina prava pomoč, saj je drugo zdravljenje praktično neuspešno.

Kakšne uspehe dosežemo z zdravljenjem kroničnega bronhitisa in astme pa je tema, preobširna za ta članek.

T PRIPOROČA

Kratek obisk SALONA T se je izplačal. Konfekcija za jesenske dni nas je očarala in napravili smo nekaj zanimivih posnetkov. Na prvem vidimo ženski komplet MURA, ki stane 2061 dinarjev.

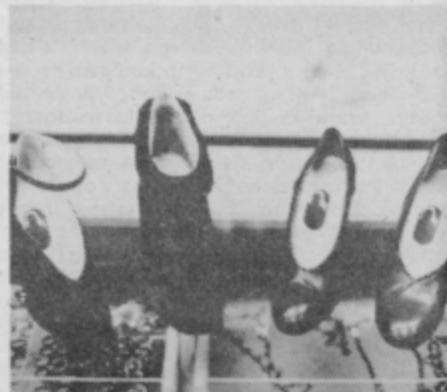
Tudi tole žensko obleko so sešili v Muri. Zanj boste odštele 2175,50 dinarjev

Bogato so v Salonu T založeni z ženskimi plašči. Ta, ki ga vidite na sliki je v zeleni barvi in stane 3538,05 dinarjev.

K vsemu temu pa sodi seveda še pravilen izbor čevljev. Tudi s tem v Salonu T ne bo težav.

ANDI 78

PO KORDILJERAH DO PRESTOLNICE INKOV

Bilo je še vedno zgodnje dopoldne, ko smo se spet vkrcali v avtobus. Ob asfaltni cesti, ki se je spuščala po dolini Rio Sante proti severozapadu, smo občudovali žitna in koruzna polja, ki so segala daleč visoko v pobočja, aloje in drugo tropsko rastlinje v nadmorski višini, višji kot naš Triglav. Že po nekaj kilometrih je šofer ustavil ob policijski postaji in kot že vsaj trikrat med Limo in Huarazom, smo tudi tu morali predati fotokopiran seznam članov odprave. Skromne hišice, dostikrat iz blata, pa tudi večja naselja, manjše črede živine, pa spet koruzna polja, pisane oblečene žene v značilnih indijanskih polcilindrih, ki so predle kar ob cesti, vse je hitelo mimo in izginjalo za nami. Levo umazanorjava pobočja mehkih oblik, desno raztrgani ledeniki in ostrbi beli vrhovi, ki rastejo iz vznožja, tako podobnega sinjini neba, da ta ledena veriga izgleda, kot bi lebdela na njem. In kot podoba iz pravljice, se nam je bližal prvi med prvimi teh vrhov sredi neba, Huascarana.

Je mar Triglav tako lep le zato, ker je najvišji? Je tudi Huascarana tako veličasten in lep le zato, ker je daleč naokoli najvišji? Smo najmočnejšemu, najvišjemu vedno že samo zaradi tega pripravljeni pripisovati tudi vse druge superlative? Težko bi našel pravičen odgovor. Kot si mogočni Triglav vedno znova podredi tudi vsa druga čustva, si jih je že ob prvem pogledu podredil tudi Huascarana, ki se je prikazal kot komaj resničen bel oblak med modrinno neba in sivino zemlje.

Kilometre dolg in več kot kilometer širok skalnat plaz izpod ledenih sten te veličastne gore je segal prav do ceste in še čez in nas opozoril na njeno moč in mogočnost. Pred nekaj leti je potres, ki je

pognal v dolino tudi ta plaz, uničil Yungay in pokopal pod seboj – kot pravijo – več kot 20.000 ljudi. Tudi cesta po kateri smo se bližali mestu, je še vedno udrta in tam si je prek nje na dolžini skoraj sto metrov poiskal pot ledeniški hudournik izpod Huascarana. Yungay, mestece približno 2.500 metrov nad morjem, še vedno spominja na ta strašni dogodek. Dolge vrste montažnih stanovanjskih stavb, za katere

tihem smo ga razumeli, saj je avtobus pomenil skromni kruh zanj in za njegovo številno družino. Toda pred nami je dobrih 27 kilometrov in le še nekaj ur dneva. Bilo je treba hiteti. Ker »podkupovanje« ni rodilo uspeha, smo na predlog nosača Fausta staknili v Yungayu šoferja z močnim majhnim tovornjakom, kakršnega je na perujskih cestah pogosto videti. Dogovorili smo se za ceno in z našo prtljago vred nas je v dveh delih zvozil v Llanganuco. Ena sama vožnja na tej razdrapani gorski cesti je trajala skoraj dve uri in prav toliko tudi nazaj. Tako je druga polovica odprave s šotori, hrano in večino tople opreme prispela šele v trdi temi, ko je prva s praznimi železci že lep čas zmrzovala na mestu, katerega smo si izbrali za bazno taborišče.

Piše:
JOŽE ČETINA

4

domačini radi povedo, da so jih postavili Rusi in se tudi imenujejo Casa Ruza, nova javna poslopja, majhna bolnica, ki so jo zgradili Kubanci in pogovori z domačini, ki jih, kot tudi naši Skopjanci, pogosto začenjajo s »pred potresom« ali »po potresu«... vse govori še o zelo živem spominu na prestalo grozo.

Tu smo se poslovili od asfalta in zavili po obupni makadamski cesti strmo v desno. Daleč pred nami in dobrih 1.300 metrov višje, se je pokazala ostra zarezna med Huascaranom in Huandoyi: dolina Llanganuco, naš dom v prihodnjih tednih.

Težko otovorjeni mali avtobus je že po nekaj sto metrih odpovedal. Sprva smo mislili, da mu bo kaj lažje, če ga bomo razbremenili za teže desetih potnikov, pa ni hotel z mesta. Potem smo raztovorili še nekaj opreme. Motor je zarjul, vozilo se pa tudi sedaj ni hotelo kaj prida premakniti. Marsikomu od nas se je kmalu zazdelo, da avtobus le prerad uboga svojega šoferja, ki mu verjetno cesta ni bila preveč všeč. Po

Sam sem bil v prvi polovici in sem tokrat dodobra izkusil čare tropske noči v višini 3.860 metrov, ko imaš v železcu že pajčevino, na sebi pa le hlače, srnjico, jopič in adidaske. Skupaj z Andrejom in Faustom smo se stiskali v kopicu, da bi se vsaj malo ogreli. Resno smo se že bali, da tovornjaka to noč sploh ne bo več in se pripravljali na dolgo ter mrzlo noč. Potem se je okoli devetih v naše veliko olajšanje v daljavi, na začetku doline le pojavila svetloba žarometov, ki se nam je počasi in vztrajno bližala. Kmalu nato smo kar nekaj korakov od ceste nad vse prizadevno postavljali šotore, ne da bi kaj skrbno izbirali prostor. Tako je naše bazno taborišče na nek način vse štiri tedne nosilo pečat teh prvih ur prezebanja in iz tega izhajajoče nezahtevnosti. V naslednjih dneh smo namreč videli še več primernejših in lepših mest, vendar smo raje kar ostali, kjer smo že bili. Tako smo torej prispeli v Llanganuco.

Rio Santa. Kratek postanek pri policijski postaji. V daljavi Huascarana

SREČANJE LAŠČANOV IZ PREJŠNJEGA STOLETJA

To ni šala. Zbrali so se v nedeljo v »Humu« in sicer kot gostje krajevne organizacije in občinskega odbora RK.

Prijetno je slišati, da je v laški krajevni skupnosti okoli 80 krajanov, ki so dočakali 80 let, se pravi, da so bili rojeni v prejšnjem stoletju. Za obložen mizo v dvorani restavracije »Hum« se jih je zbralo okoli 35. Med njimi sta bila najstarejša Rozalija Ferencakova (94) in Anton Srebot (91). Pozdraviti jih je prišel tudi predsednik občinske skupščine Jože Rajh.

Program ob srečanju najstarejših krajanov so pripravili TIM-ovi pevci, folklorna skupina iz osnovne šole in tudi glasbo so imeli. Ni bilo malo takšnih, ki so se kljub visokim letom tudi zavrteli.

Srečanje je trajalo kar štiri ure. Vsi povabljeni so bili nad vse zadovoljni, najbolj pa tega, da v svoji častitljivi starosti niso pozabljeni, odstavljani v zapček.

-EC

BOTTICELLI

Za pesem je dovolj slutnja, lepa kot želva sredi tihega žretja, žival svetlobe, visoke beline, ki je dozorela v skrivno porisani zibki, v gnezdu večne luči in tišine, skrita pod zlato dlanjo. V črnem dvorcu tvoje očesa preberem pesem. Od kod prihajaš mehka školjka vesolja? V tvojem zvezdnatem telesu spi tanek lesk italijanskega slikarstva, čudežna globina kovinske geometrije obrobja ljudi, angele, živali in dežele. Naznanjaš darove modrih, rdečica ljubkuje tvoje prsi, lasje, dolgorepi pavi v južnem nebu. Od kod prihajaš sinja školjka vesolja? V lilijah, ki so ladje v zrcalnih česenj, dolge dolge roke, dišeče v vinu, ki curlja iz mlade Madonine dojke. Tvoje ustnice pečejo v strupu, rojeva se svetloba, plava soba jezika. Od kod prihajaš velika Botticellijeva školjka?

IVO SVETINA

Ansambel *Pepele in kri* bo takoj po festivalu, to je že v četrtek 25. 10. nastopil tudi v Celju v dvorani Golovec. Razen članov ansambla bodo nastopili še Andrej Šifrer in člani *moped showa TOF, Rifle, Barbara Jakopič* in ostali.

FESTIVAL SLOVENSkih POPEVK

PONOVNO V LJUBLJANI

Letošnja glasbena prireditve Dnevi slovenske zabavne glasbe bo danes, jutri in v soboto v Hali Tivoli. Organizator te osrednje slovenske glasbene prireditve zabavne glasbe je tudi letos Radio televizija Ljubljana, ki se je zaradi lanskega zapleta v dvorani Golovec odločila, da bo letošnja prireditve v Ljubljani.

Čeprav se slovenski festival ponaša s tem, da ima edini v Jugoslaviji mednarodno udeležbo, tudi letos ni bistveno spremenil svoje zasnovne. Tekmovanje popevk

je še vedno glavni del prireditve, tako da bomo v četrtek in petek poslušali v drugem delu sedemnajstih novih popevk, ki jih bodo zapeli domači izvajalci zabavne glasbe in v drugi izvedbi pevci in pevke iz drugih republik ter tujih držav. Prav zaradi izredno dobrega sodelovanja s tujimi radijskimi postajami uspeva organizatorjem, pripeljati v Slovenijo tudi tuje pevce zabavne glasbe.

Lansko leto so uvedli tudi novost, da prvi večer predstavijo stare priljubljene po-

pevke v novih priredbah in izvedbah. Tako bomo v četrtek ponovno slišali skladbo: Ko boš prišla na Bled – Jelka Cvetežar, Vozi me vlak – Marjana Deržaj, Kako sva si različna – Marjetka Falk in Alfi Nipič itd.

V petek pa bo na sporedu dvanajst novih slovenskih pesmi svobodnih oblik ali šansonov, pri katerih je v ospredju besedilo in jih zato ne ocenjujejo. V tem delu se bo kot debitant predstavil tudi mladi celjski komponist Gregor Strniša.

Sicer pa bo letos na festivalu iz Celja nastopila samo Tatjana Dremelj, ki je lani za odlično zapeto skladbo Vračam se v domači kraj prejela drugo nagrado žirije. Letos pa bo drugi večer zapela pesem Ne dam ti srca, ki je napisana v živahnem diskoritm.

F. PUNGERČIČ